LEAVE OF ABSENCE TO SRI S. S. PATIL—GRANT OF

Mr. SPEAKER.—I have to inform the House that I have received a letter from Sri S. S. Patil, Member, Legislative Assembly, requesting for leave of absence from attending the current sittings of the Assembly due to his illness.

Is it the pleasure of the Assembly that permission be granted to Sri S. S. Patil, a member of this House from attending the current sittings of the Assembly ?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—Permission to remain absent is granted.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

Re: Strike by the High School students in K. G. F.

Sri S. RAJAGOPAL (K. G. F.).—Sir, I call the attention of the Hon'ble Minister for Education to the strike by the High School students in K. G. F.

1-30 P.M.

†Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—Sir, the office of the Director of Public Instruction was contacted over the telephone. They have ascertained by contacting the local officers at Kolar the actual position. It is believed that there was an attempt for staging a strike in Namperumal High School, K. G. F. and St. Mary's High School, K. G. F., on the ground that Hindi has been made compulsory. It is understood that the strike, however, did not materialise and everything is peaceful at present. There is no apprehension of any strike being staged.

MOTION

Re : The Statewide Satyagraha in the State against the setting up of a one-man Commission in respect of Mysore-Maharashtra Border.

Debate continued.

Mr. SPEAKER.—I would like to inform the House that we may have to close the debate today. Would it be all right for the Hon'ble Chief Minister to reply tomorrow ?

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Yes, Sir. I will reply tomorrow.

Mr. SPEAKER.— The Hon'ble Chief Minister will participate in the debate tomorrow. I will try to give the rest of today to the Hon'ble members. If the members so desire, I will be glad to have a sitting tomorrow morning to accommodate the members.

I call upon Sri Bheemanna to participate in the debate.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ (ಭಲ್ಕಿ).—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈವರೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೆ ಮೈಸೂರು-ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಚಳುವಳಿಯಾಯಿತು ಅದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಳಗಾಂ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳವರ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್, ನಿಲುವು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ಬಿದರ್‌ನಲ್ಲಿರುವವರ ನಿಲುವು ಈ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಎಂಬುದನು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬಿದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹಿಂದಿನ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದ್ದರೂ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಆಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಬಿದರೆ, ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿವೆಯೆಂದು ಇಡೀ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ಏನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟುಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಅದು ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಗದ ಒಂದು ಅಂಗವಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಆಗಿರುವಂತಹ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಡಿ. ಎಲ್. ಆರ್ (ಡಕನ್ ಲಾ ರಿಪೋರ್ಟ್) ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟೋ ರೂಲಿಂಗ್ಗನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಕೊಟ್ಟು, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ರಾಯಚೂರು, ಬಿದರ್ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿರುವುದನ್ನೂ ಸಹ ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟೋ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟುಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ 1956ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಾ ಕಮಿಷನ್ ರಚನೆಯಾದಾಗ ಅವರು ಬಿದರ್‌ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಬಿದರ್‌ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗಳು, ಎಂ.ಪಿ. ಗಳು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖಂಡರು, ಪಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖಂಡರು— ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕಲೆತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಒಮ್ಮತವಾದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ವರದಿಯೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದ ವರದಿಯಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೂ ಆಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ 1956ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಈ ಭಾಗ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದರೆ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರ ಎಷ್ಟೋಬಾರಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಾ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರ ಶಿಫಾರ್ಸು ಪ್ರಕಾರ ಬಿದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಬದಲು ಆದಕಾರಣ ಅದರ ಆಡಳಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಿದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರವಾಗಿ, ಒಮ್ಮತವಾದರು. ಆಂಧ್ರದ ಪರವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇದ್ದರು. ಅಹಮದ್‌ಪುರ, ನೇಲಂಗ, ಉಡಗೀರ್ (Udgir) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ; ಜಾಹೀರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣಖೇಡ್ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ; ಭಾಲ್ಕಿ, ಸಂತಪುರ, ಬೀದರು, ಹುಂನಾಬಾಬ್ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೇ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲರೂ ಕಲೆತು ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಎಸ್. ಆರ್. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿನ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಅಥವಾ ಯೂನಿಟ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಆಗ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಕಲೆತು ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಾರಣ ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಅದಲ್ಲದೆ ನಾರಾಯಣಖೆಡ್ ಮತ್ತು ಜಾಹಿರ್‌ಅಬಾದ್‌ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಂದು ಆಗಿನ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಅವರು ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದವಾದಮೇಲೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು ಯಾರು ಭಲ್ಕಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಎಂ. ಪಿ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ)

ಗಳಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದರೋ ಅವರು, ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ಸಮ್ಮೇಳನಮಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕನ್‌ವಿನ್ಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದ್ದೆವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಪರಸ್ಪರ ವೈಷಮ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಎಲ್ಲಾ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳವರು ಅಂದರೆ ಪಿ.ಎಸ್.ಪಿ., ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಂ. ಎಸ್.—ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕಲೆತು ಭಲ್ಕಿಯ ಗಾಂಧಿ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ಪಾಸ್‌ಮಾಡಿದರು. ನಾನೂ ಸಹ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳವರಾದವರೂ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ನಿರ್ಣಯಮಾಡು ತ್ತಾರೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದೆವು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಥವಾ ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡೋಣವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ, ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ್ದು ಮತ್ತು ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಆಂಧ್ರದ್ದು ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಗ ಪುನಃ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಶ್ರೀ ಗುರುಪಾದಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ. ಪಿ. ಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೇ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ಬಸಪ್ಪ, ಎಂ. ಪಿ. ಅವರು 1956ರಲ್ಲಿ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಭಲ್ಕಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಆ ನಿರ್ಣಯ ಪಾಸ್ ಆದ ನಂತರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯವರು, ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯವರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು, ಎಂ. ಪಿ. ಗಳು ಹಾಗೂ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ದೆಹಲಿಗೆ ಡೆಲಿಗೇಶನ್ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದ್ ವಲ್ಲಭಪಂತ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಜವಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರು ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಆರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಆ ಡೆಲಗೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಇದ್ದೆ. ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್, ಆರ್. ವಿ. ಬೀದಪ್ (Bidap), ಸಿದ್ದಲಿಂಗಪ್ಪ ಕಾಕ್ನೆಲ್, ಮಾಣಿಕಪ್ಪ ಎಂ. ಪಿ. ಅವರೂ ಇದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಎಂ. ಪಿ. ಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ನೆಹರುರವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ನಾವು ಏನು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೋ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಮೇಲೆ ಅವರು ನಮಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಒಕ್ಕೂಟದಿಂದ ಏನು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಆಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಬಂತು.

ಬೌಂಡರಿ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಸ್. ಎನ್. ಆಕ್ಟ್ ಬಂತು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಿದೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಕರಾರು ಏತಕ್ಕೆ? ಈಗ ಮತ್ತೆ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಡಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪರವಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮಳೀಮಟ್ ಅವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತಹ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಶಂಕೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಅಶಾಂತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎನ್ನುವ ಭಯ ಕೂಡ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಲಾಟೆ ಉಂಟಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ನನ್ನನ್ನು ಅವರು accused No. 1. ಬೀಡಪ್‌ರವರನ್ನು accused No. 2. ಮಾಡಿದರು. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ final judgement ಗಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಕೇಸ್ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ರೆಕಾರ್ಡು ಈಗ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಂತನ್‌ಕರ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯುವಾಗ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಲಾ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಸು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಯಾರನ್ನೂ ಅವರು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಂತನ್‌ಕರ್ ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಆಪಾದನೆ ಏನಿದೆ ಅದು ಸುಳ್ಳು, ಅವರು ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಯಾವಾಗ ಈ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ತಮಾನ ಬಂತೋ ಆಗ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ Mizo Naga ಮತ್ತು ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಪಾಕೀಸ್ತಾನಗಳು ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವಾಗ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೊಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಶಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯವಾಗಲೀ, ಕಾರವಾರದ ವಿಷಯವಾಗಲೀ, ನಿಪ್ಪಾಣಿಯ ವಿಷಯವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೆಳಗಾವಿನ ವಿಷಯವಾಗಲೀ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಸಹ ಇವೊತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಸತ್ತ ವಿಷಯವನ್ನು ಇವೊತ್ತು ಮತ್ತೆ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಭಾಷಾ ದುರಭಿಮಾನದಿಂದ ಜಾತಿಯ ದುರಭಿಮಾನದಿಂದ ನಾಶವಾಗುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಬಾರದು. ಈ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣೆಯಾದಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಆರ್. ಸಿ. ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅದೇನೆಂದರೆ 4—5 ಜನ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು 10 ವರ್ಷ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇರೀತಿ ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ 10 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದು ಹೋಗಿವೆ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ 1956ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ತೀರ್ಮಾನವಾದಂತಹ ವಿಷಯ ಮತ್ತೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಂತನ್‌ಕರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಯುವಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ನಾವು ಏನೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಗಡಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಂತನ್‌ಕರ್ ಅವರು ಏನೊಂದು ವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಗಡಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಏನೊಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದು ಬಹಳ ಸೌಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದರ್ಪ ಇದೆ. ನಾನು ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಏನೊಂದು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಅವರು ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆದಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳು ಮತ್ತು ಎಂ. ಎಲ್. ಸಿ. ಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸುಮಾರು 10 ಸಾವಿರ ಜನಗಳು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಎರಡು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ)

ಸಾವಿರ ಜನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಜರುಗಿತು. ಶ್ರೀ ಸುಂಠನ್‌ಕರ್‌ರವರದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಅನ್ನುವವೆಲ್ಲಾ ಗೂಂಡಾಗಿರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹೋದಸಾರಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಷನಿನಲ್ಲಿ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ರಾವ್. ಏನು ಎಲೆಕ್ಟ್ ಇದ್ದರು, ಅವರಿಗೆ 80 ಪರ್ಸೆಂಟು ಕನ್ನಡ ಜನರು ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಮಿತಿಯ ಮೆಂಬರು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆ ಈಗ ಇರುವ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಶ್ರೀ ಬಾಪೂರಾವ್, ಅವರೂ ಕೂಡ ಸಮಿತಿ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ ಆಗಿ ಇದ್ದುದು. ಮೊನ್ನೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಶ್ರೀ ಬಾಪೂರಾವ್ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 80 ಪರ್ಸೆಂಟು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮೆಂಬರು ನಮ್ಮವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Election will decide the results. Each party has got its own right to entertain any opinion. How does it form part of this debate ? I do not understand it.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ.—ಕಡೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒನ್ ಮ್ಯಾನ್ ಕಮೀಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಡಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಸಮಯ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡಿ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹೀರೇಮಠ್ (ಗಾಂಧಿನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಎಂದೋ ಅಗಿಹೋಗಿದ್ದಂಥ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಗುಲ್ಲು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಒಂದು ಗದ್ದಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಗಾದೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. "ಅಂಕೆ ಇಲ್ಲದ ಕಪಿ ಲಂಕೆ ಸುಟ್ಟಿತು..." ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಕೆಲವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಖಂಡರು ರಾಷ್ಟ್ರ ದಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿ ಭಂಗಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಬಡತನಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅಂಜಿ ಕಂಗೆಟ್ಟಿರುವ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ, ಸತ್ತ ಹಾವನ್ನೆಸೆದು ಅಂಜಿಸಲು ಹೊರಟಿರುವುದು, ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧ, ದೇಶದ್ರೋಹ. ಇಂತಹ ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಕುಯುಕ್ತಿ ಯನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡಬಾರದು. ಇಂತಹ ಕುಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೇಲೆ ಇಂದು ಮಹಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೆಲವು ಮುಖಂಡರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅನ್ಯಾಯದ ಪರಮಾವಧಿ ಎಂದೇ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದು ಚೀನಾ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಕನ್ನಡಿಗ-ಮರಾಠೀಯರ ಮಧ್ಯೆ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಭಾಷಾವಾರು ಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೇನೇ ಮುಗಿದುಹೋಗಿದೆ. 1920ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗಪುರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪುನಃ 1924ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾಜೀಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಂತ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಖಂಡ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಸಿ. ಕೇಳ್ಕರ್‌ರವರು ಬೆಳಗಾವಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ಘೋಷಿ ಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಮಹಾನಾಯಕರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ, ಪಂಡಿತ ಪಂತ್, ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್, ಡಾಕ್ಟರ್ ಪಟ್ಟಾಭಿ, ಇವರೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾವಿ ಕರ್ನಾಟಕದ್ದೆಂದು ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಧಾರ್ ಸಮಿತಿ, ಫಜ್ಲಾಲಿ ಸಮಿತಿಗಳೂ ಸಹ ಬೆಳಗಾವಿ, ಕಾರವಾರ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳಿಂದಲೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಬಂದಿ ರುವ ಮಹಾನಾಯಕರುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತ ಸಮಿತಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಯನ್ನು "ರಂಗನ ಮುಂದೆ ಸಿಂಗನೇ" ಸೂರ್ಯನ ಮುಂದೆ ಮಿಣುಕು ಹುಳುವೇ, ಎಂಬಂತೆ ಯಾವ ತತ್ವದಿಂದ ಯಾವ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೆಲವು ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಮುಖಂಡರು ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಮಾಡಿ ಅಹಂಭಾವವಿರಬೇಕು, ಪೈಶಾಚಿಕ ಧೈರ್ಯವಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ವಿಸ್ತರಣಾಕಾಂಕ್ಷೆ, ಸಹ ರಾಕ್ಷಸೀ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ,

ಹಿಟ್ಲರ್ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ದೊರೆತ ಫಲವೇ ಈ ಮುಖಂಡರಿಗೂ ದೊರೆಯಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿದರ್ಭಾ ಚಳುವಳಿ, ಗೋವಾ ಚಳುವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಚಳುವಳಿಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುವ ಬೆಳಗಾವಿ, ಕಾರವಾರ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಅಂದರೆ ಬೆಳಗಾವಿಯು ನಮ್ಮ ಅನಂತ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು, ಕಾರವಾರದ ಬಂದರು, ಧಾಂಡೇಲಿ ಕಾಡುಗಳು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬಯಸಿ, ನಿಪ್ಪಾಣಿಯು ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಗುಲ್ಲೆಬ್ಬಿಸಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಡಿಬಿಡಿಯುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಏನನ್ನಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಜನತೆಯೇ ಹೇಳಲಿ ನಾನು ಮಾತ್ರ ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜನ ನಮ್ಮದು ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ, ಜತ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಒಕ್ಕಲು ನಮ್ಮದು. ಹೀಗೆ ಸಹಸ್ರಾರು ಚದರ ಮೈಲಿ ಪ್ರದೇಶ ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಹೆಚ್ಚೇಕೆ ? ಮುಂಬೈ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಐದು ಲಕ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಭಾವ ವಿಲ್ಲದವರೊಂದಿಗೆ ಕಾದಾಟವೇಕೆ ? ಎಂದು ಶಾಂತಿಯಿಂದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಶಾಂತಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವನನ್ನು ನಿಸ್ಸತ್ವರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಇರಬಹುದು. ಮರಾಠಿಗರು ಈ ಕುರಿತೋಳ ನ್ಯಾಯ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರವೇ ಸಿಡಿದೆದ್ದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಾವು ಪಾಂಡವರು, ಕೌರವರ ದುರಾಶೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಯುದ್ಧ, ಅರ್ಥಾತ್ ಧರ್ಮ ಯುದ್ಧ ಹೂಡಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ನಮ್ಮದಾದ ಒಂದಂಗುಲವನ್ನು ಬಿಡೆವು, ಅವರದಾದ ಒಂದಂಗುಲವನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೆವು, ಎಂಬ ಶೆಚ್ಚುನಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ತೋರಿಸಿದೆ. ದೇಶಘಾತುಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖಂಡರು ಇನ್ನಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಯಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಹಬಾಳ್ವೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವನೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಿಂದ ಬಂದು ನೆಲಸಿರುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ತಮಿಳರನ್ನು ನಮ್ಮವರೆಂದೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಮೋಹವಿಲ್ಲದೆ ಸಹಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದೇ ನಮ್ಮ ನೈಜ ರಾಷ್ಟ್ರ ಧರ್ಮದ ಹೆಗ್ಗುರುತಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರೇ ಇರಲಿ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರೇ ಇರಲಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ನೆಮ್ಮದಿ ಬೇರೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಭಾಷಾ ದುರಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಬಲಿಬಿದ್ದು ಯಾರನ್ನೂ ನೋಯಿಸಿಲ್ಲ. ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮವರೊಂದಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನೀತಿ, ಮಾನವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಬಂದ ಮರಾಠ ಸೋದರ, ಬೆಳಗಾಂ ಕೋಣಾಂಚ ಎಂದಾನೇ ಹೊರತು ಬೆಳಗಾವಿ ಯಾರದೆಂದು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ವ್ಯಾಮೋಹ ಅಭಿಮಾನ ಇದ್ದರೆ, ಅದು ದುರ್ವ್ಯಾಮೋಹ ದುರಭಿಮಾನ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ದುರಭಿಮಾನದಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರು ದೂರವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಉಂಟು. ಭಾಷಾ ಬಹುಮತ, ನಿಕಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗಿರುವ ಗಡಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶ ಅವರಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಅವರಿಂದ ಕೆಲವು ನಮಗೆ ಬರಬಹುದು. ಇಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳಾದ ಬೆಳಗಾವಿ, ಕಾರವಾರ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮರಾಠೀಯರು ಕನಸು, ನನಸುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ನಾವು ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸದಾ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ. ಮರಾಠಿಗರು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದರೆ ಇದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ದುರಾಶೆಗೊಂಡರೆ ''ಅತಿ ಆಸೆ ಗತಿಗೇಡಾಗುತ್ತದೆಂಬ'' ಗಾದೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ತೋರಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೊರತು ನಮಗೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ.

2-00 P.M.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಳಗಾವಿ-ಕಾರವಾರ-ನಿಪ್ಪಾಣಿಗಳು ನಮಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಮರಾಠಿ ಮಹಾಶಯರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕೊಡುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಆ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಹೊಂಗುಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ವರಿಷ್ಠ ಮುಖಂಡರ ಮನೋದೌರ್ಬಲ್ಯ ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಒಬ್ಬ ಬಾದಷಹನಿಗೆ—ಒಬ್ಬ ನೇಯ್ಗಾರ ವಂಚನೆಯ ಬಟ್ಟೆ ನೇಯ್ದುಕೊಟ್ಟ ಕಥೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಬಾದಶಹ ಒಬ್ಬ ನೇಯ್ಗಾರನಿಗೆ ಯಾರೂ ನೇಯದಂತಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಉಡುಪು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ)

ನೇಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಬಾದಶಹನಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಗ್ಗ ಹಾಕಿದ. ಮಗ್ಗದ ಮೇಲೆ ನೇಯ್ಗೆಯು ನೂಲು ವಗೈರೆ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತನಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಮಗ್ಗದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಚಟಪಟ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಾ ನೇಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಲು ಬಂದ ಅರಮನೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ಈಗಾಗಲೇ 8 ಗಜ ಆಗಿದೆ ಇನ್ನೂ 16 ಗಜ ಆದರೆ ಬಾದಶಹರಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೋ ಈ ಅಂಚನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂಗಾರದ ಜರಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಣಿ ಸಲು ನೇಯಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಕಮಲ ಮತ್ತಿನಿಂದ ನೇಯ್ದಿದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟು ಹೊಳಪಿದೆ ನೋಡಿ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೈಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಹಾವಭಾವ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಜರಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ನೂಲೂ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ದೇವರ ವರಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನೇಯ್ಗೆ ಪುಣ್ಯವಂತರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪಾಪಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸವುದಿಲ್ಲ. ದೇವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಪುಣ್ಯದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿರಿ. ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಾಪಿಷ್ಠರಾಗದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಸ್ವತಃ ಬಾದಶಹನೇ ಬಂದ "ಹುಜೂರ್, ತಾವು ದೈವಸ್ವರೂಪರು. ತಮಗೆ ಪುಣ್ಯದ ಕಣ್ಣುಗಳಿವೆ. ದೇವರ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಈ ನೇಯ್ಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪಾಪಿ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಈ ಬಟ್ಟೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೋ ನೋಡಿ ಜರತಾರಿ ಗಿಣಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ! ಈ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತು ವಜ್ರ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಥ ಬಟ್ಟೆ ದೊರೆಯಲಾರದು. ಇನ್ನೇನು ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದ. ಬಾದಷಹನಿಗೆ ಏನೂ ಕಾಣಿಸದಿದ್ದರೂ, ಪಾಪಿ ಕಣ್ಣು ಎಂದಾನು ಎಂದು, ಭೇಷ್ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ವರ್ಷಾಂತಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಪುಣ್ಯದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನೇಯ್ಗಾರ ಹುಜೂರ್ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ನಟನೆ ಮಾಡಿ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿದೇನೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದ. ಬಾದಷಹನು ಬಟ್ಟೆ ದರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿದು ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಟ. ನಿರ್ವಾಣದಲ್ಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಜನರು ಬಟ್ಟೆ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ 4 5 ವರ್ಷದ ಒಂದು ಮಗು ಅಯ್ಯೋ ಬಾದಷಹನಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಯಾನೇ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಬೆತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದದ್ದು ಬಾದಷಹನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಆಗ ಬಾದಷಹನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗಿ, ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ನೇಯ್ಗಾರನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದನಂತೆ.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು ನಮಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಮರಾಠಾ ಮುಖಂಡರು ಸಹಾ ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ವರಿಷ್ಠರ ಮುಂದೆ ಈ ನೇಯ್ಗಾರನಂತಹ ವಂಚನೆಯ ಮೋಡಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು, ಕಾರವಾರ, ಇಲ್ಲಿ ಬಾಜೀರಾವ್ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಇದು ಬೆಳಗಾವಿ, ಸಾಂಬಾಜಿಯ ಮೊಮ್ಮಗ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೋಟೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನೇ ಛತ್ರಪತಿ ಶಿವಾಜಿ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊಂಕಣಿಯೆಲ್ಲಾ ಮರಾಠಿ. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತವೆ. ಪೂನಾದಿಂದ ಬಂದ ಮೋಡದಿಂದ ಗಾಳಿ ಮಳೆಯಾಗಿ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇವೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ವರಿಷ್ಠರ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕೃತಿಮ ವಾದಕ್ಕೆ ಡೆಲ್ಲಿ ವರಿಷ್ಠರು ಮನೋದೌರ್ಬಲ್ಯದಿಂದ ಬೆರಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಯ್ಯೋ ಇದೆಲ್ಲಾ ಕೃತ್ರಿಮ—ಬೆತ್ತಲೆವಾದ—ನಂಬಬೇಡಿ—ಎಂದು ಕನ್ನಡದ ಮಗು ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಕೂಗಿನಿಂದ ಡೆಲ್ಲಿಯ ಮುಖಂಡರು ನೈಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಡೆಯಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

Sri L. B. BIRJE (Khanapur).—On a point of order.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble member Sri L. B. Birje knows the Rules very well. It is a pure surmise on his part that the speech is being read. I cannot accept any surmises.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ.—ನೈಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕೆಲವು ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖಂಡರ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ನೇಮಿಸಿ ತುಂಬಾ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇದೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಸ್ತರಣಾಕಾಂಕ್ಷೆ, ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು, ಇಂದಿರಾಜೀ ಡಾಕ್ಟರ್ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ರೋಗಿಗೂ ಅಹಿತ, ಡಾಕ್ಟರಿಗೂ ಅಹಿತ; ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಆಗಿರುವ ತಪ್ಪನ್ನು ಚಾಣಾಕ್ಷ

ತನದಿಂದ ವರಿಷ್ಠ ಮುಖಂಡರು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದಿರಾಜಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಳಲೆ ಕಾಯಿಪಂಡಿತರಾಗುವರೋ ಉದ್ದಾಮಪಂಡಿತರಾಗುವರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಮುಖಂಡರ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿರಿಸಿ "ಮೀಸೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಬೇಟೆಗಾರರಾಗುತ್ತಾರೆಯೇ" ಜೈ ಎಂದವರೆಲ್ಲರೂ ದೇಶನಾಯಕರಾಗುತ್ತಾರೆಯೇ? ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನಸಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನನಸಾಗಬಲ್ಲವೆ! ನುಡಿಯುವುದು ಸುಲಭ, ನಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುವವರೇ ನಾಯಕರು. ಇಂತಹ ನಾಯಕರುಗಳು ನಾಡಿನ ಈ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪಕ್ಷ ಪಂಗಡಗಳ ವ್ಯಾಮೋಹವಿಲ್ಲದೆ, ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಮೋಹವಿಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಪ್ರಾತಿಮೆಗಳ ಆಶೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಒಮ್ಮತದ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಕಾರವಾರ, ಬೆಳಗಾವಿ, ನಿಪ್ಪಾಣಿಯ ತೀರ್ಮಾನ ಎಂದೋ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಭಾಷಾ ಬಹುಮತವಿರುವ ಗಡಿ ಸಮೀಪದ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳು ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ನಮಗೆ ಬರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಈಗ ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ನೇಮಿತವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಆಯೋಗದ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲೇ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ತೊಡರುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಾಂತಿ ಸಂಧಾನಗಳಿಂದ ಹೋಗುವುದು ಒಂದು ಮಾರ್ಗ.

ಪ್ರಶ್ನೆ ಭೂತಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ವಗ್ಗೈರೆ ಏನೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿರಲಿ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಮ್ಮೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಬಿಡಲಿ. ಅಳಿವೋ—ಉಳಿವೋ—ಕಷ್ಟವೋ—ನಷ್ಟವೊ, ಆಗಿಯೇ ಬಿಡಲಿ. ಶತಾಯ, ಗತಾಯ ಹೋರಾಡೋಣ, ಎಂದು ಉಗ್ರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಂಧಾನದ ಶಾಂತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಫಲದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿಯುವುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯ ನಿಲುವಿಗೆ ಶಾಸಕರಾದ ನಾವು ಅಸ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಜಾಣತನವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—Mr Speaker Sir, I am thankful to those Members who stated that we should have goodwill towards all the people in the country whether they are Marathi speaking or Kannada speaking people. I do believe that a problem like this will be tackled not through hatred and not by generating passion but by serious and cool thinking in a serious mood with love towards everybody and hatred towards none.

Sir, some Hon'ble Members like my Hon'ble friend Sri S. M. Krishna, Sri Sivappa have clearly stated that along with this question, the solution of adjoining Kannada areas has to be taken into consideration. With due respect to them, I would like to say that we have already long before stated that the linguistic State means justice also to the adjoining Kannada areas. When this issue was there and when the debate on the States Reorganisation Report came up in the Bombay Assembly, both Sri V. S. Patil and myself said that even though the S. R. C. Report stated that Bellary should go to Andhra, we said that it must be retained in Mysore because it is a Kannada area.

Some people have said there is good treatment for Marathi people of border area. I will tackle this first. Even today, all the circulars to Marathi schools are sent in Kannada and it is very difficult for them to understand them and get them read out. Nearly half of the Marathi schools in North Kanara District are without Marathi teachers even today.

(SRI B. P. KADAM)

Whenever Marathi schools are attempted to be started, their attempts have been frustrated. I said on so many occasions stated that even though the report, the Tahsildar of Supa had strongly recommended that the villages of Nujji and Ansi of Supa taluk are Marathi areas and that Marathi schools should be provided by the school board, Kannada schools are imposed, Sir, I request the Hon'ble Minister for Education, whom I know for a very long time that at least one member representing the Marathi areas, to protect the Marathi interests, should be there in the nominated District School Board. I gave three names and requested that one of them may be taken up. All the three represented no party, or no communal organisation as such. He said that he will look into it and jeered at me saying soon you will be going to Maharashtra. With this remark he jeered at me with utter disregard and did nothing. Sir, there is no inspecting authority for Marathi schools. I stated long back that there was no Marathi A.D.E.I. Even today for the large number of Marathi schools, there is no Marathi inspection officer. Only a Kannada A. D. E. I. is there, who is carrying on with the affairs of inspecting the Marathi schools. Therefore, is it not proper that the Marathi people strive themselves for their own cultural uplift or their educational uplift and see that as early as possible, they go to Maharashtra ?

It is stated again and again that there is very little Marathi in Karwar. I will just elaborate the point. Marathi knowing population in Karwar is 72 per cent, in Supa it is 90 per cent and in Haliyal, it is 62 per cent and over. The people right from the village panchayats to the taluk boards and Assembly also have declared unanimously. That Marathi is their language for reading and writing and Konkani is a dialect of Marathi.

(*Interruption.*)

Sir, for these interruptions, time may kindly be deducted.

MR. SPEAKER.—I wish the Honble Member had remembered it when others were speaking.

SRI B. P. KADAM.—They have unanimously declared with one voice that the language spoken by them is only a dialect of Marathi and for the purpose of reading and writing, their language is Marathi and Marathi alone, and these areas must go to Maharashtra. All the four circles in Karwar Board, Kinnar ghadsai and Sawantwada are predominatly Marathi areas. The same is the case in Supa and Haliyal Talukas

It is stated that Konkani has nothing to do with Marathi. I have clearly argued this point times without number. Reputed philologists of international fame have given their verdict that Konkani is a dialect of Marathi and Marathi alone Sir Perry, Dr. Gearson, Dr. Sun, Dr. Bhandarkar and many others have stated that Konkani is a dialect of Marathi. The difficulty arose only with Dr. Katre and Mr. Silva...the latter wrote

a book of ten pages they have stated that it is an independent language. This has been quoted by the Mysore Government in its case against the Maharashtra Government stating that it is not a dialect of Marathi. But these very authors have stated in the next paragraphs that Konkani is a language most allied to Marathi. The succeeding paragraphs are not quoted by the Mysore Government. I read some of these paragraphs before the Union Home Minister Sri Nanda when he was here in the second week of August 1964 before Hon. C. M. Mr. Nijalingappa, who felt helpless and put both his hands on his head after hearing this. Sir, even this fact had been admitted by late Pandit Jawaharlal Nehru in a letter that to one Shri Nane Konkani was akin to Marathi. The original letter was shown to late Sri Lal Bahadur Shastri.

Then, Sir, what of the greatest of the living philologists Dr. Chatterji, former Chairman of the Legislative Council of Bengal, to whom we wrote a letter. He has given a verdict and stated that Konkani is strictly within the orbit of Marathi. With all these facts, I say that Konkani is allied to Marathi and Marathi alone. Sir, the hon. members Sri Anna Rao and Sri Doddameti have stated that Konkani has nothing to do with Marathi; here are the volumes printed and published, not in the Printing and Stationery Department of Bombay, but here in Bangalore and I wish to quote from them—I come to the first volume, Mysore Gazetter page 252 which says that Konkani is a dialect of Marathi. Here in Bangalore, it was printed. I can give it to them also. It is a Government publication. Then, Sir, this is a Government of Mysore report of the Fact Finding Committee Report (States Re-organisation.) I refer to page 3 therein. The authors of this report quoted Mr. Gearson and add that they agree with Mr. Gearson that Konkani is a dialect of Marathi. On page 14, they say that Konkani is allied to Marathi. With all this evidence, I would say that Konkani is a dialect of Marathi and all the areas of Karwar, Supa and Haliyal must go to Maharashtra. There are other historians like Lieut. Col. Wilkes who have stated that Marathi extends South of Goa.

(*Interruption.*)

We will not claim an inch of other areas except predominantly Marathi and Konkan speaking areas.

Sri S. R. KANTHI.—If you are given the opportunity, you will do that.

Sri H. R. KESHAVAMURTHY (Gandasi).—Speaker is contemplating.

Mr. SPEAKER.—I want to have a patient debate. If it is necessary, I will say whatever I feel like saying. Let us have debate.

Sri B. P. KADAM.—Sir, Hon'ble Members have said that it is a settled issue and they have referred to certain amendments moved in the Lok Sabha. Sir, the State of Maharastra was not in existance in 1956 when the reorganisation took place. Even there this claim of Maharastra State was voted down in the Lok Sabha by defeating amendments. Even, then, there was the claim of Hariyana and the State of Punjab

(SRI B. P. KADAM)

and they were all negatived. But, still the fact is there. It is very unsafe to pin point Maharastra. The then Chief Minister of Bombay who is not a Maharastrian wanted to squeeze the people as much as possible but the common man of Maharastra was not to lay down and prostrate under the heels of those people. Even though hundreds were shot down and 8,000 were wounded, they were not the people to calm down and lie down under these threats. By their determination, they argued and convinced the Government of India and got Maharastra. They are not the people to lay down quietly.

Sir, a reference was made to Sri Anney. I know Sri Anney more than anybody else in this House. When we met him in the second week of December 1963, he was so courteous towards us and when we discussed with him our case he assured us that he would not oppose this. He said that we must try our best to settle this as early as possible, before 1966. He told us that he will do his utmost within his limits Sir, members have referred to Vidharba issue. There are eight districts of Vidharba area in Maharastra but there are only two spokesmen in the Maharastra Assembly. How can they have Vidharba? The Chief Minister himself is from Vidharba and I am sure he will take care of it. He will get elected again from Vidharba with overwhelming majority. It was said that somebody will start Vidharba claim. When in 55-56 we were discussing the S. R. Bill, myself and Sri V. S. Patil have supported the case of Mysore for the inclusion of Bellary in Karnataka only. That portion of the S.R.C. Reports that it should be handed over to Andhra was not supported by us. Those who say that Vidharba must be supported, will think of this.

Sri A. J. DODDAMETI (.on).—Point of order. ವಿದರ್ಭದ ಬಗ್ಗೆ ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ವಿದರ್ಭ ಬೇಕು ಎಂದು ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದರ್ಭ ಬೇಡ. ವಿದರ್ಭ ಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—Sir, let not the hon'ble Member misread some of us who have made a reference to Sri Anney and Vidharba issue. At no time we have said that we, in Mysore, are going to support Sri Anney's claim for a separate Vidharba claim. All that we pointed out was : if you start meddling this border issue, so many other claims may rise.

Sri B. P. KADAM.—Sir, Sir S. M. Krishna is one of the very few for whom I have the greatest love; I am sure he will not speak against us.

Sri S. M. KRISHNA.—Sir, Sri Kadam said that he loves me; I have somebody else to love me now. (*laughter*)

Sri B. P. KADAM.—I love him as a brother.

Mr. SPEAKER.—Now, about the point of order raised; there is no substance in the point of order.

Sri B. P. KADAM.—Sir, let there not be vituperation against the Marathi people. Reference has been made to the agitation in this State against the re-opening of the border issue and it was said that it

was a huge agitation. It was an agitation supported by the Government, abetted by the Government and connived at by the Government of Mysore. The organisers of the agitation were travelling in the police vans. We know there was huge publicity in all the papers of the State. This agitation in Mysore is judged by impartial Indian people.

(*Interruption*)

Mr. SPEAKER.—I do not say it is irrelevant. But, Sri Suntankar put it in the strongest terms. I never interfered. If hon'ble member talks on these lines and if other members get up, there will be confusion. Therefore, he may leave it at that; why does he develop unnecessary points ?

Sri B. P. KADAM.—Sir, what of the people of the border of Marathi area ? Was there agitation amongst the Marathi people ? Absolutely nothing. I do not understand why there should be agitation somewhere in Davangere and Shimoga. If the people think and have interest in democracy and national integration, they should not have created unnecessary difficulties to the railway department. It was said that the question of border is the cause. This is not a new idea. A hint was given to that in the A.I.C.C. Session in Augest 1965 at Bangalore. Sir, very abusive language was used against the Chief Minister of Maharastra and the Defence Minister when they came here for the A.I.C.C. Session, by so many leaders here but both of them kept quiet and when the Session was over, they returned gracefully. And the people of Mysore said, they were sorry for all the vituperent language they used. It is not the Maharastrian leaders who got the resolution about the settlement of border. That resolution was passed here in Bangalore at the A.I.C.C. Session. Following that resolution, the Working Committee at Bombay has decided for one-man Commission to be appointed.

Sri S. M. KRISHNA.—After the demonstration of the Marathi people.

Sri B. P. KADAM.—No. Sir, Sri Doddameti and some others have stated that they have got a strong case about the border area. If they have a good case let it be decided by a judiciary and we must have respect for judiciary, in a democratic set up where we believe in law.

Mr. SPEAKER.—Their objection is, why should be a false complaint be filed ?

Sri S. R. KANTHI (Minister for Education)-—Sir......

Sri B. P. KADAM.—Sir, if it is not a point of order, I do not propose to yield.

2-30. P.M.

Sri R. M. PATIL.—On a point of order. Where was the necessity for recent demonstration in Bombay at the time of A. I. C. C. Session and more so in Poona ?

Sri V. S. PATIL (Belgaum I).—Sir, is it a point of order ?

Mr. SPEAKER.—I do not uphold the point of order.

Sri B P. KADAM.—I am glad, Sir, that there is no point of order.

The Government of India knows that there is a dispute. The late Sri Govind Ballabh Pant wanted to settle the dispute. Simply people try to sleep or pretend to sleep. I do not understand whether it is fit in a democracy and whether this will help national integration.

Sri S. R. KANTHI.—On a point of order. The Hon'ble member just now used the word "pretend to sleep" We have not come here to sleep but to hear the members.

Mr. SPEAKER.—All this is imagination. One person imagines that he is sleeping. The Hon'ble member will continue his speech and conclude it early.

Sri B. P. KADAM.—The question of country's defence and food position was raised. As a matter of fact Maharashtra has done most in defending the country not only by contributing men and material but also in sacrifice. Mysore's contribution is negligible as admitted by the Mysore Government spokesmen. People have sacrificed their lives in large numbers.

Sri H. R. KESHAVAMURTHY.—Sir, he is abusing Mysore. We cannot allow it.

Sri A. KRISHNA SHETTY.—It is a sweeping remark he is making.

Sri S. M. KRISHNA.—On a point of order. Whenever the border question comes up, emotion take shold of Sri B. P. Kadam. All of us know it. We do appreciate the efforts made in Maharashtra to defend the sacred borders of our country. But does it befit the Hon'ble member of this House to make a sweeping, if I may say so, an irresponsible remark to say that the efforts of Mysore have been negligible? I really did not hear what word he exactly employed to drive home this point. The Hon'ble member, I am sure, on second thoughts would seriously regret for having made such a damaging statement which would incriminate the people of Mysore and the Government. He says that the Government has conceded that Mysore's efforts were negligible or insignificant. We are not willing to swallow that statement.

Sri K. LAKKAPPA (Hebbur).—In order to strengthen the hands of Sri S. M. Krishna, I may say that the Hon'ble member has deliberately accused the patriotism of Mysore. That is the inference we can draw on the accusation made against this Government. Is he allowed to make such a statement?

Sri S GOPALA GOWDA (Thirthahally).—Sir, Sri B. P. Kadam was talking very high of the Maharashtrian regiment's role. I would like to say that the Maharashtrian army was a mercenary army under the British regiment and the same regiment is continued even today.

Mr. SPEAKER.—Shall I give a ruling?

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelagola).—Sir, we want to know the correct word used. If any insinuating words were used, they must be withdrawn or expunged.

Mr. SPEAKER.—I have apprised myself of it.

Sri V. S. PATIL.—Sri S. Gopala Gowda has referred to Maharashtrian regiment as a regiment of mercenaries. Is it parliamentary in the present context of the defence of our country, to style any regiment of the Indian army as mercenary? My submission is that this remark which is made deserves to be expunged from the proceedings of this House.

Mr. SPEAKER.—Now, it is rather unfortunate that members in their enthusiasm to participate in the debate should allow themselves to be swept a little too much from the position and try to use language which may not be commendable. A point of order was raised that Sri B. P. Kadam stated that the Maharashtrians have done excellent work in the defence of the country and that it is the best that has been done or that it is praiseworthy. Whatever the Maharashtrians have done, they have done as Indians and I do not think anybody has gone there to the Maharashtra border as Maharashtrians.

HON'BLE MEMBERS.—Hear, hear.

Mr. SPEAKER.—Order, order. And if the people of Mysore have failed, may I lay the blame on Sri B. P. Kadam? Is he not a Mysorean today?

HON'BLE MEMBERS.—Hear, hear.

Mr. SPEAKER.—Order, order. In our enthusiasm, in our desire to be emotionally moved, we are saying something which is unnecessary for the purpose of the debate. Sri B. P. Kadam has used unhappy language which comes back to him as he is in the company of Mysoreans and myself in his company. And it is said that Mysoreans have done exceedingly well. I think every part of the State has done and the whole country has stood as one single unit in defending the borders. These things, as far as possible, should not be brought in at all. Any way I do not think that Sri Kadam had any idea of casting any reflection on himself and his own State of Mysore to which he presently belongs. I think with this observation we can continue.

Sri V. S. PATIL.—What about my objection to the words used by Sri S. Gopala Gowda?

Mr. SPEAKER.—A request has been made by Sri V. S. Patil that certain words should be expunged. The objected word is with regard to mercenary batallion or mercenary army or something like that and it was said that this was recruited by the British. It necessarily follows that at a time when the country is under foreign domination, anything that a foreign ruler does or anybody helping a foreign ruler against the interest of the country—can certainly be called a person who has allowed himself to be engaged - I will not use the word hired. But anyway one thing is certain and that is that the army that was recruited by the British was an army to which people who joined the army went primarily for the purpose of their own individual interest of having the noblest profession of a soldier; they could not have done otherwise. Therefore,

(MR. SPEAKER)

I would not call it mercenary but we cannot forget the difference between independent country and subjugated country. All that Sri Gopal Gowd said was that the same batallion continues today. If the batallion continues, there is nothing wrong because the masters have changed. That batallion was serving under a foreigner and now it is not serving under a foreigner. I do not understand why these things are brought in at all and especially at a time when we are hard pressed for time.

Sri B. P. KADAM.—I never wanted to cast any aspersion. I was only referring to the percentage in the Army from the Mysore State both in men and money. Sriyuths Doddameti and Gopala Gowda appealed to us to change our hearts. We know these members very well.

Mr. SPEAKER.—Why all these arguments again ? They have been made by Sri Sunthankar.

Sri B. P. KADAM.—We have known the Hon'ble Member Sri Gopala Gowda long and seeing the type of statement which he has made against the Marathi people, we do not want to give importance to him. We stand by reason and we want to get our areas merged in Maharashtra.

About the Konkani language, there is no mention of it in the Kanara Gazetteer; it is all Marathi. Even from the Gazetteer it will be clear that the northern part of the North Kanara District belongs to Maharashtra and they should get merged in Maharashtra. We feel extremely insecure economically, culturally and educationally and we have given our verdict from the panchayat level up to the Assembly level by all constitutional means, through democratic institutions and resolutions that these areas must be merged in Maharashtra. I therefore request the hon'ble Members to be reasonable and seriously ponder over the issue and we urge upon the Government of India to go ahead with the solution of this problem which they have delayed.

Sri R. S. HEGDE (Honnavar).—Mr. Speaker, Sir, speaking on the consideration of the motion before the House, I have to submit that in fact by and large there is no such question as the boundary question at all before the State as the boundary dispute has been settled by the State Reorganisation Act passed by the Parliament. At the outset it has to be cautioned that once the settled questions are allowed to be reopened the disease will spread from Kashmir to Cape Comorin which will result in the economic disruption of the country and disturb the peaceful co-existence among the States. The question of national and emotional integration will be a farce and the present attitude of the Maharashtrians is bound to affect national solidarity and security of the Union. Reopening of settled questions will further give birth to others rising in revolt for an independent State. There must be a halt somewhere and the States Reorganisation Act has set at rest all controversies regarding the claims of Maharashtra which can never be reopened. If the claim of Maharashtra to the territories they now claim has been turned

down by an Act of Parliament or has been lost in the Parliament in 1956, ten years, administration does not give rise to new circumstances warranting the taking away of the areas from the State of Mysore. In other words, there has been no discovery of new facts which disentitle the State of Mysore to retain these areas or which entitle Maharashtra to claim them. The Parliamentary debate at the time of the discussion of the States Reorganisation Act reveals that there were several amendments to include these areas in the State of Maharashtra and those amendments were never withdrawn but were rejected. The same old arguments have been vehemently advanced in Parliament and the Parliament chose to reject the amendments put forward by the Maharashtra M. Ps. What I submit is that the Parliament has given a decree. When once a decree has been given by the Parliament, in legal terminology it becomes *res judicata*.

Mr. SPEAKER.—There is nothing *res judicata* on the floor of the House.

Sri R. S. HEGDE.—I am not saying *res judicata* in a strict sense; I am only drawing an analogy from the Civil Procedure Code. Once a decree is given, it cannot be reopened. The decree can, however, be reopened, reviewed or reconsidered if new facts are there. When there is no discovery of any new facts I am quite certain the claim of Maharashtra cannot be entertained at all.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I want to know whether there is a clause in the decree that minor adjustments can be made. If so, there is no *res judicata*.

Sri R. S. HEGDE.—There are certain clauses in the States Reorganisation Act itself and there was a statement made by the Home Minister in the Parliament in 1956 that minor adjustments can be had and for that I shall presently show the provision.

(MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair).

As far as minor adjustments are concerned, we have a statement in this book "Maharashtra and Mysore—Facts relating to Mysore" and is also mention in the States Reorganisation Act as to how minor adjustments can be made.

From another point of view also, this question cannot be re-opened at all. Section 21 of the States Reorganisation Act enumerates the functions of the Zonal Council in which it is stated :

"In particular and without prejudice to the generality of the provisions of sub-section (1), the Zonal Council may discuss and make recommendations with regard to :

(i) any matter of common interest in the field of economic and social development;

(ii) any matter concerning border disputes, linguistic minority, inter-State transport and any matter connected with or arising out of the reorganisation of States under this Act."

(SRI R. S. HEGDE)

So I submit that constitutionally the States Reorganisation Act makes certain provisions for the raising of border questions and so no political party can raise this question at all. Any political party is estopped from raising any such question because the States Reorganisation Act makes ample provision for raising that question and for its solution.

Speaking for Haliyal and Supa and Karwar of North Kanara, I submit that North Kanara was a part and parcel of Kanara District and only in 1868 for the purpose of administrative convenience it was bifurcated. When North Kanara was a part and parcel of united Kanara comprising South Kanara and North Kanara, the law governing North Kanara was the Madras school of thought till 1953 for adoption, for inheritance. All the North Kanara people were governed by the Madras school of thought and not by the Bombay school of thought. For adoption North Kanara was governed by the Madras school of thought; for inheritance also North Kanara was governed by the Madras school of thought. If North Kanara had any heritage of Maharashtra, North Kanara should have been governed by the Bombay school of thought. Only in 1953 by a judgement of Justice Bhagavathy of the Bombay High Court it was held that as far the Goud Saraswath Brahmins of North Kanara are concerned, they are governed by the Bombay school of thought because some of the Goud Saraswath Brahmins have migrated from Goa.

SRI V. S. PATIL.—Let them go back to Goa.

SRI R. S. HEGDE.—I will answer you presently. So, Sir, from the point of view of adoption, from the point of view of inheritance and from the point of view of legal formalities North Kanara was not a part and parcel of the State of Maharashtra. So there is no cultural affinity; there is no geographical contiguity. Even from the administrative point of view, North Kanara was the most inconvenient unit for the State of Bombay. Prior to 1956 what was the developmental activity that the Bombay Government did as far as North Kanara was concerned? Absolutely a big zero. If a comparison of the developmental activity is made, I submit prior to 1956 North Kanara being a part and parcel of the Bombay State there was absolutely no developmental activity worth the name. I do not blame the Bombay Government that it was disinterested. I submit there was a particular reason for that and that was administratively North Kanara was the most inconvenient unit for being governed from Bombay. Even from the administrative point of view, my submission is that North Kanara cannot be a part and parcel of Bombay State.

Then my friend Sri Kadam has been vehemently speaking about Konkani as a dialect of Marathi. I will not reply to him because my other friends have already replied to it. But the most important point that has to be borne in mind is that Sri Kadam himself is not a Konkani. When the Konkani-speaking people themselves say that

Konkani is not a dialect of Marathi, when the Konkani scholars themselves say that Konkani cannot be part of Marathi, if a non-Konkani speaking man who does not know anything about Konkani says that Konkani is a dialect of Marathi, that cannot be accepted at all. In the *Mysore Gazette* that he has quoted what is said is that Konkani is a similar language. "Similar language" does not mean similar language. In that way Hindi and Urdu are the same languages, but it cannot be said that Hindi is Urdu or Urdu is Hindi. Such an argument cannot be accepted. In the same manner Konkani might have certain similarity with Marathi, but that cannot be taken to say that Konkani is a dialect of Marathi. That argument cannot hold water. Even in the Mysore Gazetteer what is stated is that they are similar languages. There are many similar languages, but it cannot be said they are identical languages, or languages which are one and the same.

Then a reference was made to Dr. S. M. Katre. He is a better scholar than the Hon'ble Member or myself. This is what he has said :

> " Taking into account all the main features of Konkani, we may now definitely assign it to the South-Western group (having Marathi and Gujarati as its nearest ofkin) with a tinge of the Central group (Hindi, especially in the dative postpositions-ka). The differentiations noted in the formation of the direct singular of masculine nouns in their extended form and the divergent postpositions for the dative clearly mark off Konkani as a separate language from Marathi, preserving in many respects an earlier stage of development. Its position as a separate language (and not a mere dialect) is thereby proved, but phonological considerations show that both belong to a common parent Prakrit".

Even the Konkani Parishats of which Sri Kadam is not a member have said in 1960 that Konkani is a separate language and it cannot be a part and parcel of Marathi. I am not a Konkani man myself, but I am very closely associated with the Konkani-speaking people and so it is possible for me to give a more impartial view.

(*Interruption by Sri N. O. Samaji—in Marathi*).

The quotations that he has quoted are incorrect. At the outset I want to point out that in 1965 there was a Kannada Sahitya Sammelan in Karwar. It took out a procession headed by our Minister Sri R. M. Patil. This processioh of the Sahitya Sammelan went actually through the heart of Karwar and through the streets resided by people who claim Konkani as Marathi. But there was full co-operation for the procession from them and so this procession revealed that every one of those persons has opted for Karnatak and not for Maharashtra. This Sahitya Sammelan was attended by about 10,000 people in the morning and in the evening there was a big congregation of about 25,000 people in which Sri Kadam was not there. I had actually attended it. So what the Hon'ble member has said is from his surmise whereas I had actually

(SRI R. S. HEGDE)

attended it. This procession of the Sahitya Sammelan amply and very clearly and unmistakably demonstrate that the entire Karwar is one with Karnatak except of course Sri Kadam who is for Maharashtra.

(Sri B. P. Kadam stood to intervene in the debate)

3-00 P.M.

I will not yield.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Sri Hegde is not yielding. Sri Kadam may please resume his seat...Why should he still persist when the Hon'ble Member is not yielding ? He is stating clearly that he is not yielding.

Sri R. S. HEGDE.—The various quotations he has given, are also not correct. In 1956-57, in Karwar there were 104 Kannada schools and 50 Marathi schools.

Sri N. O. SAMAJI.—[*Marathi*].

Sri R. S. HEGDE.—I will just read the statistical information as it was in 1951 :

> "The total population of the North Kanara District is 5,17,780, of whom 2,83,024 are Kannada, 1,53,737 are Konkani and only 36,330 are Marathi-speaking people. Out of 1,53,737 persons in the North Kanara District who have declared Konkani as their mother-tongue, 74,156 have declared their subsidiary language. Of them 68,716 and 5,210 have declared Kannada and Marathi respectively as their second language."

So, out of 74,516 Konkanis, 68,716 have declared Kannada as their regional language.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Should we continue in the Recess also ? Since so many Hon. Members want to speak, let us continue.

Sri R. S. HEGDE.—68,716 Konkanis have opted for Kannada language and only 5,210 have opted for Marathi. My submission is that those people whose mother-tongue is Konkani or who speak Konkani at home have accepted Kannada as their regional language. So, as far as North Kanara District is concerned, from the point of view of historical background, social structure, cultural affinity and geographical homogeneity, and even from the point of view of administrative convenience and linguism, North Kanara can never become the property of Maharashtra but it will have its fate with the State of Mysore only.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಸಿರಾ).—ಉಪಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಗಡಿ ಈಗ ಇರುವುದು ಇರಬೇಕೋ, ಈ ಗಡಿ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೋ, ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಈ ಗಡಿ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಬೇಕೋ ಅನ್ನುತಕ್ಕಂಥ ಭೂದಾಹ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಖಂಡರು (ಡೆಮಿಗಾಡ್ಸ್) ಇದನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕವಿಗಳು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಉದ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಿನವರು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು,

ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಡೆಮಗಾಡ್ಸ್‌ಗಳು ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಫ್ಯಾನಟಿಸಿಸಮ್ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷರನ್ನು ಓಡಿಸುವಾಗ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರು ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ತಾವು ದೊಡ್ಡವರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ, ಕನ್ನಡದವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರುವಹಾಗಿಲ್ಲ, ಸಿಕ್ಕರು ಹರಿಯಾನದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರುವಹಾಗಿಲ್ಲ, ರಜಪುಟಾಣದವರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರುವಹಾಗಿಲ್ಲ, ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಭದ್ರತೆ ಅಭದ್ರವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ವರಿಷ್ಠರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನವನ್ನು ನಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಚೈನಾವನ್ನು ನಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು. ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಕನ್ನಡದವರು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಇವರು ಕಚ್ಚಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಮೇರಿಕಾ ಎಂಬೆಸಿಯವರಿಗೆ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಎಂಬೆಸಿಯವರಿಗೆ, ಚೈನಾ ಎಂಬೆಸಿಯವರಿಗೆ, ಯು. ಕೆ. ಎಂಬೆಸಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ, ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭದ್ರತೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಿದೆಯೆಂದು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭದ್ರತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೊರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ರಾಜರುಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು, ಹೊನ್ನು, ಮಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟವಾಗಿ ತಲೆಗಳೇ ಉರುಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೆಣ್ಣು ಎಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀ, ಹೊನ್ನು ಎಂದರೆ ಚಿನ್ನ, ಮಣ್ಣು ಎಂದರೆ ಭೂಮಿ. ಹೆಣ್ಣಿಗಾಗಿ ರಾಮನಿಗೂ ರಾವಣನಿಗೂ ಯುದ್ಧವಾಯಿತು, ಮಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಪಾಂಡವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಕೌರವರಿಗೂ ಯುದ್ಧವಾಯಿತು, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಹೊನ್ನನ್ನು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನವರು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜ್ಯಕಟ್ಟಿ ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದರು.

ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥವನು ನಾನು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರೇ ಒಂದು, ಮರಾಠಿ ಮಾತನಾಡುವವರೇ ಒಂದು, ಪಂಜಾಬ್ ಮಾತನಾಡುವವರೇ ಒಂದು, ಹರಿಯಾನ ಮಾತನಾಡುವವರೇ ಒಂದು ಎಂದು ದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಛಿದ್ರ ಛಿದ್ರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರುಗಳಂತೆ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಅವರ ತಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತಿಯ ಮೇಲಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತೆಂದು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡೇಬಾರ್‌ರವರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಬಾರದೆಂದು ಜನರೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ ಜನರ ಹೆಣಗಳ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಹರಿಯಾನ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ್ ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ರಕ್ತದ ಕೋಡಿ ಹರಿಯಿತು. ಹಿಮಾಚಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮದು ಒಂದೇ ದೇಶವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಅನೇಕ ಜನರ ತಲೆಗಳು ಉರುಳಿದವು. ಈ ಒಂದು ಪಾಪ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರ ಮೇಲಿದೆ. ಅವರ ತಲೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಟೋಪಿ ಜನರ ರಕ್ತದಿಂದ ಮಲಿನವಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರೇ ಕಾರಣ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಮಾಗವಿ (ಹಾವೇರಿ).—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಲ್ಲ, ಎಂ.ಇ.ಎಸ್. ನವರು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಮಗಾವಿಯವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಕಾರಣರು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಳೆಯಗಾರರು ಬಲಹೀನರಾದವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದೊಂದೆ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡರು, ಆರ್ಯರು, ಕದಂಬರರು, ಬಹಮನಿಯವರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರುವವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರುವವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು.

ನೀವು ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡದೇ ಇರುವಂತಹ ಭಾಷಣವನ್ನು ಈಗ ಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿ ರೈಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು, ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದು, ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರೇನಾದರೂ ಈಗ ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಖಂಡಿತ ಇಂತಹ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಗೋಜಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳು ನಾವು ಶಿವಾಜಿ ಮನೆತನದವರು, ನಾವು ಹಿಂದೆ ಬ್ರಿಟಿಷರವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ನಾವೇ ಪಾಕೀಸ್ತಾನದವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಓಡಿಸಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ತಾವು ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿದ್ದೀರೋ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಘನತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಾವು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಇತಿ ಮಿತಿ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಇಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಿಂದ ಪಾಕೀಸ್ತಾನದವರೊಡನೆ ಹೋರಾಟವಾದಾಗ ಯಾರೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ, ಬರೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರೇ ಹೋಗಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೇಯವಾದ ವಾದಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಕದಂರವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶ್ರೀಮಂತರವರೆಗೆ ಪಾಕೀಸ್ತಾನಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬರೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರೊಬ್ಬರೇ ಹೋಗಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಗೊಂದಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಡಿ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ವರದಿ ಬಂದಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಕಮಿಷನ್ನುಗಳು ಬಂದವು, ಫಜಲಾಲಿ ಕಮಿಷನ್ನು ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ಕಮಿಷನ್ನುಗಳು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಡೆಮಿಗಾಡ್ಸ್ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ : ಕೌರವರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಬರೀ ಕುದುರೆಯ ಕಡಿವಾಣವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರಲು ಒಂದು ಜಾಗ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೇಗೆ ತಂತ್ರದಿಂದ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದನೋ ಹಾಗೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಜತ್ತಿಯವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ There is some logic behind it. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಾಳವಾಡಿ ಫಿರ್ಕಾ, ಆಲೂರು, ಅದವಾನಿ ಹಾಗೂ ಮಡಕಸಿರಾ ಈ ಭಾಗಗಳು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಜನ ಅಗ ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೆ ! ಹಿಂದೆ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯರಚನೆಯಾದಾಗ ಅದರ ಆರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಆಗಿನ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ನೆಹರೂರವರು ಗೋವಿಂದ್‌ವಲ್ಲಭಪಂತರವರು ಕೂಡ ಬಂದಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಏನು ಮಾಡಿದರು ? ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೇಧಾವಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತಮಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಷ್ಟ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಅವರೇ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನು ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಕಮಿಟಿಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದ ರೆಸಲ್ಯೂಷನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಇದರ ಕಥೆ ಎಂದೋ ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಂಚಗಾವಿಯವರೂ ಕೂಡ ರೈಲು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಊರಿಂದಾಚೆ ಹೋಗುವ ಮಾರಿಯನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ತಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮನೆ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕಮಿಷನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನೇನೋ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ಆಸೆ ಏನೆಂದರೆ, ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮವರೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಆದರಿಂದ ಎಲೆಕ್ಷನ್ನು ಕಮಿಟಿಯೊಳಗೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಟಿಕೆಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ದೇಶಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಏನೆಂದರೆ, ನಾನು ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಚುನಾಯಿತನಾಗಿ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಚುನಾಯಿತನಾಗುತ್ತೇನೆ ಎಂಬುದು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಶಾಸಕನಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಲು ಒಂದು ದಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೂ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚವಾನ್‌ರವರೊಡನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ

ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಏನು ಹೇಳಿದರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಕರೆಯಿರಿ ಹಾಗೂ ಕಮಿಷನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ತರಲು ಯಾರು ಜವಾಬುದಾರರು ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪುನಃ ರೀ ಓಪನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಲಾಜಿಕ್ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕಾಸರಗೋಡನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಪಡೆಯಲು ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಿರಾ ? ಮಡಕಸಿರಾ ಹಾಗೂ ತಾಳವಾಡಿ ಫಿರ್ಕಾ ಸೇರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಿರಾ ! ಇಲ್ಲಿ ಕಮಿಷನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಬಿಳೀ ಟೋಪಿಗಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ತಾಳವಾಡಿ ಫಿರ್ಕಾ ಹಾಗೂ ಮಡಕಸಿರಾ ಪ್ರಾಂತ ಹಾಗೂ ಷೋಲಾಪುರದ ಸಣ್ಣ ಭಾಗಗಳು ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಿರಾ ! 1948ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ನಾಯಕರು ಹೊರಗಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಭಾಗಗಳು ಬರಬೇಕೆಂದು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದ್ದೇಕೆ ? ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳಗಾಂ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದ ರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೂ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಪುನಃ ರೀ ಓಪನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೂ ಇದೆ. ಈ ಸರಕಾರ ಬೆಳಗಾಂಗಾಗಿ ಸುಮಾರು ಆರು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೂ ಬಿಜಾಪುರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಆರು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ರಿಪೋರ್ಟಿನಂತೆ ಇದನ್ನುಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇವರು ಬಿಟ್ಟು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನಾಯಕತ್ವ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ

ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ವೀರ ಮಹಿಳೆ ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಸಾಧನೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವಂತಹ ಈ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ರುವ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನುಚ್ಚಿನ ಆಸೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳು ಮಾತನಾಡಿದರು, ನಮಗಂತೂ ಈ ಕಮಿಷನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಲಜ್ಜೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ! ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರು ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾದ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಯಕರುಗಳು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಈ ಆಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈಚೆಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆಂದರೆ, ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಸಭೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರಿಷ್ಠರ ಮೇಲೆ ತಂದಂಥ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಅದೇ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಹೇಳುವು ದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಹೋಯಿತು; ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಂದಾಗಲೀ, ಈ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬಿಳೀ ಟೋಪಿ ಜನರ ಕೈಯಿಂದಾ ಗಲೀ ಇದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ದೃಢವಾದ ಮಾತು. ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆ, ಎಲ್ಲೋ ಇದ್ದ ಜನ, ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಕಾನೂನಿಗನು ಸಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ಮಿತಿಗೆ ಮೀರಿಹೋಗತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಇದು ದೆಹಲಿಯ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಮೈಸೂರಿ ನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಪ್ರಳಯವಾಗುತ್ತಿದೆಂಬುದಾಗಿ. ಆಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರು.

ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಯವರನ್ನು ಸಹ in camera ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ನಾಯಕ್ ಅವರು ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಯೊಳಗೆ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕು ಎಂಬು ದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೇ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೇಳಿಕೆ ಏನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸುಮಾರು 60 ದಿನಗಳ ಕಾಲ 25 ಸಾರಿ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ರೈಲುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಈ ಸಭೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗವೇನಿತ್ತು ? ಹೀಗೆ ಪ್ರಬಲವಾದಂಥ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಇವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ? 60 ದಿನಗಳನಂತರ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಂದೋಳನವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹಾಗೂ ಕಾಮರಾಜ್ ನಾಡರ್ ಅವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ, ಇಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಆಗ ಅಂತ್ಯ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. One man Commission ಬೇಡ, ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಅಪಖ್ಯಾತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೂಬೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. One man Commission ಇರಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇವರು ಹೇಳಿ Terms of reference ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ Registered marriage ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಂಡೀಷನ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರೂ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ವರಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ divorce ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಮ್ಯಾರೇಜ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಹಾಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Terms of reference ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಇವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೋ ತಿಳಿಯದು, ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಇವರು One man Commission ರಚನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಂದುದು ಸರ್ವಥಾ ತಪ್ಪು. One man Commission ರಚನೆ ಬೇಡವೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕಳುಹಿಸಿರತಕ್ಕ ಮೋಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ದೇಶದ ಜನತೆಯನ್ನು ಒಂದು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳದು, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳದು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಕನ್ನಡಿಗರದು ಆಗಿದೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಸಬ್‌ಸ್ಟಾನ್ಟಿವ್ ಮೋಷನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಓಟಿಗೆ ಹಾಕಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹೇಳಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಗೂ ಹೇಳಲಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹೇಳಲಿ. ಇಡೀ ಕನ್ನಡ ಜನತೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ಣಾಟಕದ ತೀರ್ಮಾನವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹೆಂಗಸರು ರಂಗೋಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಹಾಗೆ ಇವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ?

ಈ ಮೋಷನ್ನನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಓಟಿಗೆ ಹಾಕಬಾರದು ? ಈ ಮೋಷನ್ನನ್ನು ಅಡಾಪ್ಟ್ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಏತಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕು ? One man Commission ಬೇಕೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಚ್ಚೆದೆಯಿಂದ ಹೇಳುವಂತಹ ಧೈರ್ಯ ಇವರು ಮಾಡಬೇಕು "ಉತ್ತರನ ಪೌರುಷ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ, ನನ್ನ ಪೌರುಷ ಎಲೆಯ ಮುಂದೆ" ಎಂಬಂತಾಗಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ದಿನಗಳಗಟ್ಟಲೆ ಕುಳಿತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಅಂದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದಂತಾಗುತ್ತವೆಯೇ ? ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿ. ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಅಭಿಮನ್ಯು ಇದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸೈನ್ಯದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಬ್‌ಸ್ಟಾನ್ಟಿವ್ ಮೋಷನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಮೂವ್ ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ವಾಪಸ್ಸು ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು. ಈಗ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಂತಣ್‌ಕರ್ ಅವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅವರ ನಿಲುವು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ

ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಏಕೆ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯವರೆಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಾವೇ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ? ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಯೋಧರು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಘೋರ ವಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Sri B. P. KADAM.—May I know who has said this ?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—He does not know what is Kannada. ನಾನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತರಹ ಅಪರಾಧಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಈ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಎರಡನೆಯದು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ ಕಮಿಟಿ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ಈ ಮೂರು ಜನ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಇವತ್ತು ಜನತೆಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಬೆಳಗಾಂ ಇಷ್ಯೂ ಇನ್ನೂ ಸೆಟಲ್ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, emotional Chief Minister and emotional Prime Minister who do such wrongs, do not deserve to be in the position they are holding. Small people in big places commit blunders and create chaos in this country. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಈಗಲೇ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ್ಗೆ 8 ತಿಂಗಳು ಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿರುವ ಈ ವಿಷಯ ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿ. ಪಿ. ನಾಯಕ್ ಅವರಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ಆಗುವ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಇವತ್ತು ಎಚ್ಚೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಈಡು ಮಾಡಿರುವವರು ಜನರಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೇವಲ 7 ಜನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಜನತೆ ಇವರಿಗೆ ಇವತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಪಾಠ ವನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

3-30 P.M

ಇಂದಿರಾಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಜತ್ತಿಯವರನ್ನು ಕರೆದು ಏನು ಗೊಂದಲ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರು ತಾವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಸ್ಕೀಮು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಹೀನ ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ನಮ್ಮದು ಎಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇವರಿಗೆ ಇದೆಯೇ ? ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮುಂದೆ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ ? ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆನಡಾದಿಂದ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಬ್ಬರು ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಪಾಕೀಸ್ಥಾನದ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೇ ವಿನಾ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ನಾವು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನೀವು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಾ ? ನೀವು ಹುಟ್ಟಿರುವ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸೆ ಇದೆಯೇ ? ಅದರ ಗೌರವ ಉಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಆಸೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಇದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜನತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿರುವ ಜನ, ಮರಾಠಿ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಏತಕ್ಕೆ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ ? ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೆಳಗಾದರೆ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. Have they created an impression that there is a state like Mysore and there are people nearly 2½ crores ? Have they created that impression in the minds of the Delhi people ? ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಅವರ ಮುಂದೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಬರಬೇಕು, ಆಂಧ್ರದಿಂದಾಗಲಿ, ಕೇರಳದಿಂದಾಗಲಿ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. Sri Morarji is not a small man. He was a Chief Minister of a State, he was a Minister in the Central Cabinet. He is holding a high place in Society. He is a seasoned politician. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ಜನರು ಹೇಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಅರ್ಜಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, "ನಮ್ಮ ಕೆರೆ ತೂಬು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಅದೇ ರೀತಿ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ಬೇಕು, ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ 10 ಲಕ್ಷ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಪಿಟಿಷನರ್ಸ್ ಹಾಗೆ

(SRI C. J. MUCKANNAPPA)

ಇವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಚವಾನ್ ಒಬ್ಬ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಚವಾನನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಚವಾನ್ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಚವಾನರು ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು. ಅವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಕಾಮರಾಜರಿಗೆ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಮೈಸೂರಿನ ಚವಾನರಿಗೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ? ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಚವಾನರ ಮಾತು ನಡೆದಹಾಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಚವಾನರು ಮಾತು ಏತಕ್ಕೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಒಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ಆಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು ಹೇಳಿದರು, ಮೂರು ಕಣ್ಣಿನ ದೇವರು ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕನ್ನಡನಾಡು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಕನ್ನಡನಾಡಿನೊಂದಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳೂ ಬೇಕಾದರೆ ಇರಲಿ. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಇರದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡಮೇಟಿ ಮತ್ತು ಜತ್ತಿಯವರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒನ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಕಮೀಷನ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ತುಂಡು ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ತುಂಡು ಸೇರಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಂದ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಈಗ 16-17 ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಏನು ಇವೆ ಅವನ್ನು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿ. 2 ಕೋಟಿ $1\frac{1}{2}$ ಕೋಟಿಗೆ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯ ಮಾಡಿ. ಈಗ ಇರುವಂತೆ 27 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟು ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಹಿ ಆದರೂ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕಾಶ್ಮೀರ ಹೇಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯವೋ, ಕೇರಳ ಹೇಗೆ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯವೋ, ಹಾಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಫಜಲಾಲಿ ಕಮೀಷನ್ ಅಂತಹ ಒಂದು ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಈವೊತ್ತು ಏನು ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಫೆನೆಟಿಸಿಸಂ, ಏನು ಡಿಸ್-ಯೂನಿಟಿ ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಚೈನಾ ಮತ್ತು ಪಾಕೀಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಎದುರು ಸವಾಲು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಫಜಲಾಲ ಕಮೀಷನ್ ಅಂತಹ ಮೂರು ಜನರ ಒಂದು ಕಮೀಷನ್ ಮಾಡಿ. ಲಿಂಗ್ವಿಸಂ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ಬೇರೆ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ಆ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

Sri B. D. JATTI.—You want unitary type of Government.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಾರ್ಡರ್ ಇಷ್ಯೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಒನ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಕಮೀಷನ್ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒನ್ ಮ್ಯಾನ್ ಕಮೀಷನ್ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒನ್ ಮ್ಯಾನ್ ಕಮೀಷನ್ ವಿತ್‌ಡ್ರಾ ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದಿರತಕ್ಕ ಭಯ ದೂರ ಮಾಡಿ, ಮೂರು ಜನರ ಕಮೀಷನ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿ, ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

Sri V. S. PATIL (Belgaum-I).—Sir, the question of Border issue is being discussed in this august House for the last three days and I do not think it will be possible that the discussion will be closed even today. Many Hon'ble Members desire to express their views on the floor of this House, but it appears that there is some kind of fear of the next general elections lurking in the minds of some of the Hon'ble Members and that is why even though they feel something, they are not willing to express it. Sir, so far as this vexed point is concerned, I would like to be as brief as possible and to take as much less time as *possible under the* present circumstances. Sir, after independence we have adopted our constitution which is a parliamentary system of Government. Then

this parliamentary system of Government means the rule of the majority, but at the same time we have to remember, Sir, that parliamentary democracy is run by the people for the people and it is of the people. So, this Government which is run in the present set up must be of the people and for the people. In addition to this, our elders have declared that our Government is a welfare State. This is an addition. Looking to these principles, we have to see what has to be done with regard to the present issue before the House? We need not raise or rake up controversies, heart-burns or even exchanges between the two sections of this House.

Sir, the historical things are—getting Independence to this country, we have succeed d to wipe out all th native States and the third historical thing is re-distribution of our States on a linguistic basis. These are the three most important historical events that have taken place during the last 18 years. And the main purpose for which the Linguistic States were created was that the people must feel that the Government is their own. The Government must be run in the language of the people. The language of the Government and that of the people should be the same so that the people of that part of the country must be able to take part in the administration of the country and the activities of the Government. These are the basic principles on which the present set up of linguistic States have come into existence. Sir, many of our Hon'ble Members referred that once the question has been decided by Parliament, it should not be raked up and for that purpose the Government have taken pains and produced two booklets for advising not to re-open the subject that was decided by the States Reorganisation Commission in 1955 and by the S.R. Act in 1956. But at the same time, as pointed by my friend Sri Sunthankar when the country was divided into these different parts and at that time, it was not possible to demarcate the lines on linguistic basis. He has read the speeches delivered at the time of the discussion of this Bill by the Hon'ble Home Minister at the Centre and he as well as I and others interpret the meaning of the words 'minor adjustments' as has been told by my Hon'ble friend Sri Sunthankar. Some of our friends on the other side and specially Mr. Jatti and Company, say that 'minor adjustments' means that it must be restricted to a few villages. It cannot embrace a town or a city. He said that at the most the boundary question may go up to ten miles. But he does not remember I think that the ten mile belt will solve practically all the problems. Nippani is only 1½ miles from the Maharashtra border. Belgaum is 5-6 miles from the Maharashtra area. There is no question of villages. Villages cannot live apart from the City and villages must depend upon the Cities and therefore where cities go, the villages should go and are bound to go. So, my submission is that this sort of interpretation that is being put is not correct and if we read the speeches in the Lok Sabha, it would clearly point out that this question has been kept open and that is proved by the appointment of the Zonal Council, and when this is kept open, the subject has got to be settled some time. It cannot be kept open for all time to come.

(SRI V. S. PATIL)

Some of my friends on the other side and even on this side have said that once the Parliament has decided, it is final and settled. Sir, I think they are shutting their eyes to facts. We have passed a Constitution under which we have come here representing the people and to do certain things. That very Constitution has been changed 19 times and 20th amendment is coming before the Parliament, —within a space of 19 years, we have amended the Constitution twenty times. Even the S.R. Act which was passed in 1956, it was amended in 1960. Is there any harm in amending the Act if it is necessary in the interest of the public or the people comprising a particular tract? That is the point to be considered. Sir, some of our friends tried to say that the resolution has tried to say that on the declaration of the appointment or the intention to appoint the one-man commission to decide this particular issue, there was an upsurge of the people throughout the whole of the State. Sir, I beg to differ from this view that is expressed by some of my Hon'ble friends. The movement was started, I am prepared to say by the Chief Minister himself. I do not blame anybody else. It is the Congress and the State Government both put together. They have started this particular movement to show to the Centre that if you decide to appoint that commission, these things will be there and then it will be very difficult for us to cover. That is merely a SHAM and that was put forward in order to misguide the people of this country and they have tried to misguide the Central Government also. So, I blame not the people who took part, because most of them you will see from the list you have supplied, 47 of them from this House have been jailed for taking part in this particular movement. Why? Because they are expecting tickets in the next general elections. There is no other reason at all. Otherwise, these people would not have stopped the agitation at the behest of the Chief Minister. So my submission is, simply because elections are forthcoming, these people joined and they helped the agitation. Therefore I say it is a Government movement. I have seen with my own eyes, in my place in Belgaum, truck-loads of Kannada people were taken or were brought by the police and all arrangements for living, eating, cinema going, everything was arranged by the police. Not only that, at the time of Satyagraha, tables and chairs were carried by the police to the railway track and our friends the sathyagrahis were allowed to sit there and photographs were taken along with the police. That is the fun of it. So this will show not only our Hon'ble Members took part in this agitation, but police officers also took part whose photographs have appeared throughout the country in newspapers. That clearly shows that the movement was started, manouvred by the Government and at the behest of the police. There was a big quarrel in my place at Belgaum. In the evening on that day, some of these so-called people who were brought from outside had raised a hue and cry for money and they went in procession to the Congress office and demanded their dues. The Congress had to satisfy these

people and paid them the promised amount and those persons returned. This was the state of affairs which I have seen with my own eyes and to say that this is the natural upsurge of the people is a mere sham and it does not fit in with the inner instinct which is required of a person to resort to jail. What are the punishments given ?—till the rising of the court ! There are some instances of awarding sentence for 4 days and 6 days, but we were able to see those very people in the streets the next morning. They were seen on the streets in Belgaum City. How is it he was released the very next day even though he was sentenced for four days ? It is a wonderful thing. That is really wonderful.

(*Interruption*)

I would like to refer to a letter addressed to all the members by one Mr. Hanumantha Reddy, M.A., B.L., an advocate, and a President of the Land Development Bank, Chitaldrug. This person was in a procession when the State Congress Committee was holding an election there on the 17th, for election of their election body. Some people wanted to show some disrespect. That man, he is an M.A., B.L., along with several others, was held by the Police. He was taken into Police custody and there he was made naked, stripped of all his clothes. In that oondition, he was kept there for two days. This is the treatment given by the Police to people who are not Congress men. And, what is the treatment given to our huge crowd of Congress men who are stated to have taken part in this movement ?

What I feel is, let the Central Government decide this issue as they deem fit. We have to place our case before them. Let them come to any conclusion which is beneficial to the people and the country. But to instigate the Kannada people against the Marathi people is very dangerous. It is creating fissiparous tendencies. It will definitely be anti-national and it will be harmful for the unity of the country. What is now being done by the people is to instigate the Kannada population against the Marathi people. That is the worst of it. Sir, why is this happening ? The main cause is—even though we are a secular State and we are governed by a Constitution which is secular, this State and the Government is practically run at the influence of these Matadhipathis, *i.e.*, religious heads. They are governing the State and they are creating all this mischief. This must be stopped. Otherwise, I do not think that there is any hope for unity in this country.

Sir, some of our friends suggested that Belgaum is theirs. But they know definitely, including our friends Mr. Dodmeti and Mr. Ganji Veerappa, that for the sake of Belgaum, there was a bargain. Instead of Bellary, they got Belgaum.

MR. SPEAKER.—Are they such transferable things ?

SRI V. S. PATIL.—They have done it.

MR. SPEAKER.—Who have done it ?

SRI V. S. PATIL.—The leaders of this group—they have done it. In 1953, the Karnatak Provincial Congress Committee passed a resolution stating that Bombay should not be given to Maharashtra. That is the

(SRI V. S. PATIL)

resolution by the Committee at the behest of the capitalists of Bombay, who are mostly Gujaratis. But now Bombay has gone to Maharashtra and, the benefit is taken by the Gujarati people by exacting money for establishing another capital, from Maharashtra, and these people (*Interruption*) yes, ten crores have been given for establishing a new capital for Gujarat.

Mr. SPEAKER.—Are we concerned with the propriety of the bargain that a certain State with which we are not connected now entered into certain arrangements and gave ten crores ?

Sri V. S. PATIL.—I want to say that this Government is also run by the trader commnnity and that is why they have joined with those Gujaratis and try to bargain, because their whole business is bargaining. That is why they tried in the case of Bombay and failed, but they have taken advantage of, *i.e.*, the Gujaratis have taken advantage of it. Then they tried for Bellary. S. R. Commission persuaded Mysore to give Bellary to Andhra and instead to take Belgaum. That is how by bargain Belgaum has come to Mysore. Subsequently, Bellary has been given to Mysore, given back to Mysore. That is why we are entitled to Belgaum area, that it must be joined to Maharashtra.

(*Interruption*)

I am referring to S. R. Commission.

Sri C. M. REVANA SIDDIAH (Siruguppa).—Bellary was independently dealt with. It was not a bargain for Belgaum. After the Misra's report, Bellary, which was purely a Kannada area, was included in Mysore. I wanted to know from where the Hon'ble member got the information that it was a bargain.

Sri V. S. PATIL.—It appears as if my friend has not read the S. R. Commission report. It is clearly stated that even though Bellary is predominantly Kannada, it was being given to Andhra on the same ground that even though Belgaum is predominantly Marathi, it was being given to Mysore. These are the very words used by the S.R. Commission. I request my Hon'ble friend to go through that and say whatever he has to say. I submit that when Bellary has been returned to Mysore, Mysore has no claim to Belgaum.

Mr. SPEAKER.—If Maharashtra consented to Belgaum going to this State, now you turn back.

Sri V. S. PATIL.—Maharashtra or the Maharashtra Congress no right to sell us. It is the people's right to assert it.

Mr. SPEAKER.—Then how do you blame the Mysore Government with regard to Bellary ?

Sri C. M. REVANA SIDDIAH.—It is not the S.R.C. report which brought Bellary to Mysore. It is the Misra's award that brought Bellary to Mysore. Misra's award is final and not the S.R.C. Report.

SRI V. S. PATIL.—S.R.C. Report gave Bellary to Andhra and in exchange for that loss, they had given Belgaum to Mysore. Subsequently after another enquiry, Bellary has been returned to Mysore. Then, the basis for keeping Belgaum, which was given on the same condition, is not warranted.

Why we claim Belgaum—I will refer to the first Assembly that was held after the Re-organisation of the States. From the proceedings of that Assembly, I should like to refer to the percentage that was quoted by my Hon'ble friend Mr. B. K. Dalavai on 22nd December 1956. His speech is reported from pages 151 to 157. He has given on page 152, the percentage of the tract, not taluka or district of the Marathi area which we are claiming. He has given from Khanapur taluka—out of a total population of 68,000, 58,000 were Marathis, *i.e.*, 77 per cent. Belgaum taluka—out of a population of 2,23,000 the Marathis were 1,33,000, *i.e.*, 59 per cent were Marathis and the Kannad people were only 23.9 per cent. I am not referring to full taluka. That is important, but only the tract which we are claiming. Then Belgaum city, 1,01,000—Marathi population 55 per cent or to be exact 54.7 per cent, and Kannad population is 23.8 per cent.

4-00 P.M.

I am quoting the figures which were given by Sri B. K. Dalvi. Muslims in Belgaum are 15.5 per cent. But these Muslims take Urdu-Marathi and not Urdu-Kannada. In all the Urdu primary schools in Belgaum City, the second language is Marathi and not Kannada. So, if we take this percentage, then, we can take it as 74 per cent in that area. Then, Sir, Chikodi taluka has a total population of one lakh out of which 70,000 are Marathi people which comes to 74 per cent and Kannada people will be only 16 per cent. We claim a small track which adjoins the Maharastra. Then, Athoni has a population of 14,000 and odd out of which 9,000 are Marathi with 55 per cent.

MR. SPEAKER.—He must have relied upon certain census.

SRI V. S. PATIL.—Sir, I do not want to waste much of the time of this House. I have pointed out that these figures which he has quoted are from Government Book from 1951 census. One more thing which I would like to point out is, when this speech was made on the floor of this House by Sri Dalvi, not a single word of his speech has been challenged by anybody, especially by Government.

SRI S. GOPALA GOWDA.—There are enough challenges. We have placed volumes of figures and not that it is not challenged.

MR. SPEAKER.—I will safeguard it by observing and it will go into the records: it should not be taken that these have not been challenged.

SRI V. S. PATIL.—Sir, to this speech, the then Chief Minister Sri Nijalingappa has answered on 24th and that speech is given on page 224. He has fairly conceded because it was a new State, he new the

(SRI V. S. PATIL)

difficulties of the border people, he new the disputes at that time. He said, "there are big chunks of territory belonging to Maharastra and I for one will not hesitate to say 'let them go to Maharastra'." That was the liberal attitude taken by the Chief Minister then. But now he is being forced by these, not only white caps, but those who are begotted and bent upon saying that the country will be ruined of these areas go. These forces are forcing him to say against this. So, I should like to say that the area which we are claiming is predominently Marathi which adjoins Marathi State and it is contiguous. Sir, all the Village Panchayets, the Municipalities and Taluka Boards have resolved several times that they want to join this particular track. We do not want a single Kannada village in Maharastra. They have passed resolutions that these villages are parts of these taluks and they should join Maharastra. Are you going to give any importance in democracy to the wishes expressed by the people for the last ten years, people of that area or do you want to rule them by force? Is it possible and feasible? Will it create hatred or unanimity between people of Maharastra and Mysore? That is the important aspect to be considered here. I submit, neglecting their own brethern living outside Mysore, why should they hamper or try to get the territories which were inadvertently included in Mysore? Sir, Sri G. V. Hallikere who is the Head of this movement has said: let us digest what is in our State and then we shall ask for other territories. What does it mean? It means that Sri Gudleppa and his colleagues want to Kanadise these areas in this state and then ask for other remaining territories of the Kannada areas lying outside the State. This is a sinister intention and that is why it should be opposed tooth and nail. We have got to respect the wishes of the people there.

Sir, some wrong impression has been created by Government regarding the Kannada areas that are lying outside. I just looked yesterday in the Census book of Madras and I found that the Niligiri district consists of three talukas with a population of more than three lakhs of people. All those people are hankering or willing to join Mysore State. But, nobody has taken up their case. Why? Because, if that case is taken up, Sri Kamaraj will be hurt. Then, there is Hosur which is just a suburb of this city. It is also Kannada area. Nobody has taken up this case because that big man like Rajaji was born there. It is all personal cult of individual.

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble Member goes on like this about the population of Niligiri and Hosur and so on, he will be entering into unnecessary debate.

Sri V. S. PATIL.—Sir, Belgaum is a prey of this great person Gangadhar Rao Deshpande the Karnatak Simha. Unfortunately, all his property was in Kannada area and that is why he wanted to retain Belgaum in Karnatak. He has written a letter at that time to the

President of India and it has been published and from that authority I am speaking; I do not speak without any authority.

Sri S. GOPALA GOWDA.—Sri Patil's son-in-law whose property is in Belgaum has decided to contest to Rajya Sabha from this constituency.

Sri V. S. PATIL.—Sir, so long as we have been included in a particular territory, we have got the constitutional right to fight in election which is allowed.

Why should Sri S. Gopala Gowda feel for it because my son in-law fought for it? ? We could see the lurking hatred in his mind when he said Maharashtra infantry is mercenary.

Sri S. GOPALA GOWDA.—Because Sri V. S. Patil casts an aspersion on Gangadhara Rao Deshapande. He says that because the properties of Deshapande were here he argued that Belgaum should be retained in Karnataka. It is a very absurd argument and that is why I have to say that Sri Patil brought his son in-law to contest from Karnatak.

Mr. SPEAKER.—I have stated that I will give a ruling tomorrow or the day after that.

Sri V. S. PATIL.—My friends ought to remember that Marathas, Rajputs and all these martial races have kept up our independence. Otherwise Sri Gopala Gowda and myeelf would have disappeared long ago.

Sri S. GOPALA GOWDA,—I know the role played by your martial race when we were fighting with Britishers.

Mr. SPEAKER.—We are traversing beyond the scope of the debate. I will only ask the hon'ble members to go to the lounge and discuss freely.

Sri V. S. PATIL.—Regarding this particular movement that is started, I would like to ask my hon'ble friends on the other side, of course when I do not belong to that party I am not entitled to interfere their internal administration at all but as they are our rulers and as they are expected to rule at least for 10 years more, that they must have discipline. Can I quote an example of discipline in Bombay? One of the hon'ble ministers Sri Brijalal Biyani in Bombay cabinet some words which were against the policy of the State and the result was he was driven out not only from the cabinet but he was forced to resign. even the congress membership.

Mr. SPEAKER.—Are we deciding what the Bombay people did? I do not know why they did it and I am not going to allow a debate on that.

Sri V. S. PATIL.—I am giving an example of discipline which ought to be there. He was dis-membered even to be an ordinary member of the Congress party. That is the discipline in the Bombay branch of the Congress party and what is it here? The High Command decides a particular thing and all these M. L. As and M. L. Cs go on challenging it.

Mr. SPEAKER.—Are we comparing the discipline in one State with that of another?

Sri V. S. PATIL.—Yes. It is the branch of the same party.

Mr. SPEAKER.—I am not concerned with any party here.

Sri V. S. PATIL.—We are concerned because they are our rulers.

Mr. SPEAKER.—It is all discipline with the party.

Sri V. S. PATIL.—My submission is that such a sort of discipline ought to be there in the constituent bodies of the ruling party. It is not proper to challenge for smooth running of the administration of our country.

I should like to refer to some criticism passed by some hon'ble members. The eminent member of this House Sri Ganji Veerappa stated that the M. E. S. will be ousted out in the coming general elections.

Mr. SPEAKER.—The hon'ble member Sri B. P. Kadam has done it better when he said that he is going to come back here. I am going to welcome him.

Sri V. S. PATIL.—It is just possible. After all it is the people who are to vote. But the mischief played by this Government in dividing our constituency, joining a greater part of Karnataka area and then to say that we will see in the next elections, is really bad.

Mr. SPEAKER.—The hon' member is placing the blame in a wrong place. It is the Central Government and the Commissioner for Delimitation that do this.

Sri V. S. PATIL.—We know all these procedures. I have fought for it and certainly to some extent I suceeded and failed 90 per cent.

Mr. SPEAKER.—The final word rests with the Election Commissioner.

Sri V. S. PATIL.—They are not absolutely independent. There is no doubt about it. But they are guided by the Governments concerned. That is the main thing. This Government have divided, created new taluks, circles and new constituencies by reducing the marathi people and by joining Kannada villages to our area. That is why Sri G. Veerappa was boasting that the MES people will be ousted. He referred to so many other things to which my friend has already referred to. I do not want to take much time of the House. He uttered some threats saying that "the tactics by which you got Bombay will fail here in Belgaum". We want to set how they are going to fail. It is a challenge on the floor of this House given by my friend Sri G. Veerappa and the treasury benches. If they want Belgaum, let them fight on this issue at Belgaum provided all the Government officers who have been transferred to that city recently that is, during these 10 years, do not vote. The whole mischief is they are in large numbers. They are in large numbers. They are creating this problem. Everybody knows it.

Our friend Sri A. J. Doddameti also has putforth one threat. It is reported that if boundary commission is forced by the Centre, then the Centre will have to send a bigger army to Belgaum than they sent to Pakistan or Chinese borders. That is what it is reported in the press. So, who is instigating violence ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ನನ್ನ ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಇದೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯನ್ನು ಅವಸರ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಚವ್ಹಾಣರು ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಬರಬೇಕಾದಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

Sri V. S. PATIL.—The military of this country does not belong to Sri Chavan. He is nominally there because he is taken by the Prime Minister. The army does not belong to anybody. It belongs to the country.

Sri A. J. DODDAMETI.—He belongs to Maharashtra.

Sri V. S. PATIL.—The implication of this sentence clearly goes to show that he wants to foment violence and a person who wants to foment violence or instigates violence does not deserve to sit in this particular House which is based upon a democratic Constitution. This sort of thing will not have any effect upon us or upon any of the politicians at the Centre. There is one danger to which I have already referred. Some of the hon. Members referred to the movement started by Mr. Anne for Vidharba and in the papers it is reported that one Swamiji of Urvakonda has stated that Maharashtrians want to build another Sivaji-type empire and he has supported the case of Vidharba. That is what is reported in the Express on 26th July 1966. These heads of muttadipadis......

Sri B. V. MAGAVI.—On a point of order, Sir. Sri V. S. Patil is referring to individuals who are not in this House. He should not be allowed to refer to those names and muttadipadis.

Sri V. S. PATIL.—I am not criticising that particular individual. What my fear is that even though we are in a secular State, these muttadipadis and Swamis and Sankaracharyas are interfering with politics and thus they are spoiling the name of secularism in our country. We have to guard against these things and see that none of these religious heads-let them belong to any religion or caste-interfer in the politics of the country. With these words, I request the hon. Members to use their patient common sense and come to some decision. Do not be swayed by by tickets and do injustice to anybody.

Mr. SPEAKER.—I am issuing the agenda for tomorrow and I am convening the House at 8-30 A. M. tomorrow. Members may kindly note.

An HON'BLE MEMBER.—No.

Mr. SPEAKER.—It is not for him to say 'No'. Do I want his permission ? Those who do not want to come need not come ; if there is no quorum I will adjourn.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪ ಗೌಡ (ನಾಗಮಂಗಲ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊನ್ನೆಯಿಂದ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಡಿ ಬದಲಾವಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಾದವಿವಾದಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ವಿಚಾರ 1956ನೆಯ ಇಸವಿ ನವೆಂಬರು ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಜೀವ ಕೊಟ್ಟು ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಂದೋಳನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಡುಕುವುದಾದರೆ ಇವತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲದ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಿತವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ 5-6 ಜನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಒಂದು ಹಟಮಾರಿತನದಿಂದ ಅವರು ಮಾಡಿದ ವಾದವನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ವಾದಮಾಡುವಾಗ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೇ ವಿನಾ ಇಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಾಗಿರುವ ತೊಂದರೆಯೇನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿರುವವರು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರೂ ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತವನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಹೋರಾಡಿ ಕಾಪಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಚಳವಳಿ ನಡೆಯಿತು. ಈ ದಿವಸ ಈ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಕೂಡ ಗಡಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಲು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಬರೀ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದರೆ ಸಾಲದು. ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯುಗದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸವಿರುವ ಹಾಗೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಅವರ ನಾಯಕರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಗಮನಕೊಡದೆ ಪಕ್ಷದ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ರಾಜಕೀಯ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಬೇರೊಂದು ರೀತಿ ತಿರುಗಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದಿದ್ದರು ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಇಂದು ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಈಗ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಸವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರವಲ್ಲ, ರಾಜ್ಯದ 2 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ವಿಚಾರ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮಾನ ಅವಮಾನ ಇದೆಲ್ಲಾ ಇಡೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು, ಹೂಲಿ ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿಯವರು, ವಾಲಿ ಚನ್ನಪ್ಪನವರು, ನಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪಂಚಗಾವಿಯವರು, ಹಳ್ಳಿಕೇರಿಯವರು ಮುಂತಾದ ಘಟಾನುಘಟಿಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿ ಭದ್ರವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಇಂದು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು? ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು ಭಾಷಣ ಬಹಳ ಸಪ್ಪೆಯಾಗಿತ್ತು.

4-30 P.M.

ಅದು ಈ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾದ ಭಾಷಣವಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ಮನನೊಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The member has no right to judge.

Sri T. N. MADAPPA GOWDA.—That is my opinion.

Mr. SPEAKER.—It is not good to do so on the floor of the House in the presence of other members at a time when I am presiding; I will not allow it. Suppose any member says that his speech is not good ?

Sri T. N. MADAPPA GOWDA.—He is entitled to say that.

Mr. SPEAKER.—The member might be so good, but let him not cast reflection upon others.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪ ಗೌಡ.—ಇದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ, ಅದು ಸತ್ಯವೂ ತಪ್ಪೋ ಅದರಂತೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಜನ ನೀಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿ, ಕೊಯಮುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ, ಅನಂತಪುರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಸೋಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಮರಾಠಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ, ಈ ದೇಶ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಿಂದ ಹಿಮಾಚಲದವರೆಗೂ ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶ, ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಮೈಸೂರಿನವರು ಬೇರೆ, ಆಂಧ್ರದವರು ಬೇರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಬೇರೆ, ಪಂಜಾಬಿನವರು ಬೇರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮೈನಾರಿಟಿ ಕಮ್ಯೂನಿಟೀಸ್-ಅದು ಭಾಷೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮತ ಸಂಬಂಧವಾಗಲಿ-ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಕೊಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಬರೀ ಹುಚ್ಚಾಟ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಈಗ ಬಹಳ ಪ್ರಬಲವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಇವೆ. ಪಾಕೀಸ್ಥಾನ್ ಮತ್ತು ಚೈನಾದ ಧಾಳಿ ಸಂಭವ ಯಾವ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲೋ ಏನೋ ಏನ್ನುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಕಚ್ಚಾಡುವುದು ಸರ್ವಥಾ ಕ್ಷೇಮಕರವಾದ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಚಪ್ಪನ (ಐವತ್ತಾರು) ದೇಶಗಳು ಇದ್ದವು ಎಂದು ; ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿ 18 ರಾಜ್ಯಗಳು ಇವೆ. ಚಪ್ಪನ್ (ಐವತ್ತಾರು) ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನ ಈಗ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹಿಡಿತವನ್ನು, ಲಗಾಮನ್ನು ಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾದವೀ ಕಲಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೇಶ ಗಳಿಸಿರತಕ್ಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಹಾನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೇ ಒಳಜಗಳಗಳಿಂದ ಕಾದಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಅವು ಕೊಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದು. ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣಿಯವರು ವಿದರ್ಭದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ಜನ ಎರಡುಕಡೆಯುವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. 20 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಇಷ್ಟದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿರುವಾಗ ನೂರಾರೂ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಅಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡದ ಜನರ ಪರವಾಗಿ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಎಂತಹ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ! ಇದು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನವರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಏನೇ ಆಗಲಿ You leave it to the Leader. He will decide it ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು decided ಮಾಡಿದ್ದಾದರೂ ಏನೂ ? ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದರೇ ವಿನಾ ಬಾಕಿಯವರ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಸಮ ಎಂದು ಹೋರಾಡತಕ್ಕ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆ ಆಗಲಿ ಶಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಸಭಾನಾಯಕರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ, ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಅದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ ಅದೇನೆಂದರೆ : 'ಮೈ ಎಲ್ಲಾ ಅಪರಂಜಿಯಂತೆ, ಕಿವಿ ಹಿತ್ತಾಳೆಯಂತೆ.' ಅವರು ಈ ದೇಶದ ನಾಯಕರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲಾಯಕ್ಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದು ತಮ್ಮ ಎಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೇಳಿ ಅವರೇ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 208 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ ಇಷ್ಟು ಜನರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೊರಬೇಕಾದ್ದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಈ ಸಭೆಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ, ಈ ಸಭೆಯು ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಅವರು ತಲೆಬಾಗಬೇಕು ಅದರಂತೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಒದಗಿರತಕ್ಕ ಇಂಥ ಒಂದು ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕವಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ದಾವಣಗೆರೆ, ಹರಿಹರದಲ್ಲಿ ಆದ ಗೋಲೀಬಾರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗುಂಡಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾದರು. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ದೇಶವನ್ನು ವಿಭಜನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು : ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಷ್ಟೆ ಹಟಮಾರಿ ಸ್ವಭಾವದ ಜನ ಎಂದು. ಅವರು ಹಟಮಾರಿ ಸ್ವಭಾವದ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪ ಗೌಡ)

ಜನ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನವರು ನಾವು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತೇವೆ, ತುಂಗ ಭದ್ರೆಯಿಂದ ಈಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಮಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ, ನಮಗೆ ಯಾವ ಗಡಿಯ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಈಗ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣೆಯ ವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರಕ್ತ ಅಣೆಯವರ ನಾರನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಾಡನ್ನು ಹಂಚಿಹಾಕುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಇದೇ ಸಮಯ ದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 1656 ನೇ ನವೆಂಬರ್ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ವಾಯಿತು ಆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬೀಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪದೇ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಂಚಿ, ಇವತ್ತಲ್ಲ ನಾಳೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಒಂದು, ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಒಂದು, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಒಂದು ಈ ರೀತಿ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹುತಾತ್ಮರಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟರು ಅದು ಸಾರ್ಥಕವಿಲ್ಲದೇ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡ ತಕ್ಕ ಒಂದು ಪಾಪವನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೂ ಕೂಡ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಗಡಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ಬೇಕಾ ಗಿಲ್ಲ. 3-4 ಜನರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು ಅದೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಬೇಡ It is already a settled fact. There is no point in reopening this question. ಸುತ್ರಾಂ ನಾವು ಮೈಸೂರಿನ ಜನ ಈಗ ಯಾವ ಒಂದೇ ಸಲಹೆ ಇದೆ ಅದನ್ನಾ ಗಲಿ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಾರಿಯವರಿಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮಗೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಏಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಈ ಗಡಿ ಹೇಗೆ ಇದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾ ಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ. ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದೇ ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿಯೇ ಮತ್ತೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತ ದೆಯೋ ಏನೋ ಅದನ್ನು ಊಹೆಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡೋಣ. ಇದರಲ್ಲೇ ನಾವು ತಲ್ಲೀನರಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಕೀಸ್ತಾನ್, ಮತ್ತು ಚೈನಾದವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಯಾದವೀಕಲಹದಲ್ಲೇ ಇದು ಸಮಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ (ಚಿಕೋಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿರುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಹತ್ವದವುಗಳಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಈ ಗಡೀಸಮಸ್ಯೆಯ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ 3 ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಈ ದಿವಸ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಅವರು ಇತ್ತಕಡೆಯವರಾಗಲೀ, ಅತ್ತಕಡೆಯವರಾಗಲೀ ನೂರಕ್ಕೆ 60 ರಷ್ಟು ಜನರು ಹೊಟ್ಟೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಅವರ ಒಂದು ಕೂಳಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಅವರುಗಳಿಗ್ಯಾರಿಗೂ ಈ ಗಡೀ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೇನೆಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದು. ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಇದನ್ನೊಂದು ಗಡೀ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಗಡೀ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯ ಇಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಈ ದಿವಸ ಮಹರಾಷ್ಟ್ರದವರ ಕೇಳಿಕೆಯಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಡೆ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಭಾಗದ ಜನರೂ ಈಗ ಒಳಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜನರನ್ನು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಮುಗಿದುಹೋಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗೊಮ್ಮೆ ನಾವೇನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣ ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೋ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾವೀಗ ಇರತಕ್ಕ ದೇಶ ಒಂದು ಸೆಕ್ಯುಲರಿಜಂ ನೇಮದಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥದ್ದಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ನೇಮವನ್ನು ನಾವು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಷ್ಟ ಬಂದಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಅಡ್ಡಬರ ಲಾರರು. ಅನೇಕರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ, ತಾವು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಒಂದೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಇಣಕು ಹಾಕಿ ನಾವು ಈ

ರಾಜ್ಯಕಿಂತ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದರೇ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಜನರು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬಯಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸು ವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕೆಂದು ಆಶೆಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾವು ಅಂಥವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದೇರೀತಿ ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವರು ಈಗ ಒಳಕ್ಕೆ ಬರಲು ಆಶೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಂಥವರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವರು ಒಳಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆ ತಾನೆ ಅವರು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಹಾಗೆ ಹೊರಗಿರತಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು. ಅವರು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಡಂಬಟ್ಟರೆ ಸರಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಹೊರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಈ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟರೆತಾನೇ ಅವರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು ? ಹೀಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ನಾವೇ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಸಮಿತಿ ಬೇಕು ? ಇದು ಇರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಒಡಂಬಡಿಕೆಗೆ ಬಂದು ನಮಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ನಾವು ತಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡ ಬಹುದು. ಇದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ. ಇಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಚಳಿವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡು ವುದು ಸರಿಯೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ನಾವೂ ಸಹ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಳಿವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೂ. ಅಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನಾವು ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಲೋಕಶಾಹಿಯ ಒಂದು ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ನಾವು ಸಹಕರಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಿ 10 ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕಡೇ ಸರಹದ್ದಿ ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಸರಗೋಡಿನವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಆಸೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಹಾಗೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಆಶೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ ಗಳು ಮಾತ್ರ ಜೀವಂತವಿನ್ನು ಇನ್ನುಳಿದವು ಜೀವಂತದಿಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಜೀವಂತದಿಂದ ಉಳಿದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಆ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಅಯೋಗರಚಿಸಿ ಜೀವವನ್ನು ತುಂಬಲು ಹೊರಟಿದೆ. ಆ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಏಕ ಸದಸ್ಯರೇ ಇರಲೀ ಅಥವಾ ಬಹುಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರೇ ಇರಲೀ ಇದನ್ನು ಅಂತಹ ಸಮಿತಿಗಳು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಾರವು. ಇದನ್ನೇನಿದ್ದರೂ ಉಭಯರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ಒಂದು ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೇ ವೆಂದರೆ ಖಂಡಿತಾ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ದೇಶಾಭಿಮಾನ, ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜಸ್ಸು ಅನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇದೆ, ಆದರೆ ಯಾರ್ಯಾರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೂಕ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕುಲ ಅಥವಾ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲು ಸೆಕ್ಯುಲರಿಜಂನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಜೋನಲ್ ಕೌನಿಸಿಲ್ ಇರಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನೂ ವಹಿಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಈ ದಿವಸ ಗೊಂದಲಮಾಡಿದರೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಉಭಯತ್ರರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಒಬ್ಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಚಂದ್ ಷಾ (ಬಾಗೇವಾಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಗಡೀ ಸಮಸ್ಯೆಯು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇರತಕದ್ದು ಭಾರತದೇಶ ಒಂದೇ ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಶತೃಗಳೆಂದರೆ ಚೀಣೀಯರು ಮತ್ತು ಪಾಕೀಸ್ತಾನೀಯರು. ಅವರು ನಮಗೆ ಈಗ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಲಡಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಲಡಾಯಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಹೀಗೆ ಜಗಳ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಹೀನಾಯ. ನಾವು ಈ ಹಿಂದೆ ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲಿಗೆ 10 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದನಂತರ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆವು.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್ ಷಾ)

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗಗಳು ಇನ್ನೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಸೋಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚುಮಂದಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಆ ಅಕ್ಕಲುಕೋಟೆ, ಜತ್ತು ಪ್ರದೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಸೇರಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ಅಕ್ಕಲುಕೋಟೆಯ ಮಹಾರಾಣಿಯವರು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜತ್ತಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಅವರನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮತಗಳನ್ನೇ ಚಲಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಸಹಿತ ಆ ಕೇಲ್ಕರ್ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯಲ್ಲೂ ಕಾರ್ವಾರ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಈ ದಿವಸ ಅದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ಹೀಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಖಂಡಿತ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳವನ್ನು ಮನೆ ಒಳಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಯೋಗ್ಯವಾದ್ದಲ್ಲ. ನಾನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಗಳಮಾಡಲು ಹೋಗಬಾರದು. ಈಗ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿರುವ "ರಾಮು" ಜನ ಸಹಿತ ಗುಜರಾಥಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಮುಂಬಯಿ ಗುಜರಾಥಿಗೆ ಏಕೆ ಸೇರಿಸಬಾರದು ? ಗುಜರಾಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಬಡೋಡಾ ಮರಾಠೀ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಆ ಮೇಲೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಸೇರಬಾರದು ? ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳಾದಾಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾಥ್ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಆದವು. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವೂ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟೋಣ. ನಾನು ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವುದು ಬೆಳಗಾಂ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾಂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾಂ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಹಾಗೂ ಕಾರವಾರ ಇವೆಲ್ಲ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಭಾಗಗಳು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಂದಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೇನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿಲ್ಡಿಂಗುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಂದಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಪ್ಪಾಣಿ ತಂಬಾಕಿನ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ಥಳ.

(Interruption).

ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಇತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳೂ ಇವೆ, ಮರಾಠಿ ಶಾಲೆಗಳೂ ಇವೆ, ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಈಗ ಗುಜರಾತಿನವರು ಬರೋದಿಲ್ಲ. ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಎಂದಿಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಪ್ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಮಂದಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಬೆಳಗಾಂ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಹಾಗೂ ಕಾರವಾರ ಇವು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಭಾಗಗಳು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರೊಡನೆ ಜಗಳ ಮಾಡಲು ಹೋಗಬಾರದು. ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ ನೋಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಜನರು ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡುವವರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಷೋಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಜನ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡುವವರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಚಿಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡುವ ಊರುಗಳೇ ಇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸೊಸೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಇಂಗ್ಲಂಡದವರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಪಾರ್ಸಿ ಮನೆತನದವರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಕರ್ಣಾಟಕದರು ಎಂದು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಜಗಳ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಯಾವ ಕಮಿಷನ್ನೂ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನಿಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಪ್ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಗೋಧಿ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಅಕ್ಕಿ, ದೀಡು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಜೋಳ ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕಿ ಸಿಗದೇ ಇದ್ದಾಗ ಗೋಧಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬರೀ ಚಪಾತಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೇ ಜನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮರಾಠಿ ಜನರು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಜನರು ಜಗಳ ಮಾಡಲು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಎರಡು ಮೂರು ವಿಷಯುಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿ ರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನೂ ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಅಂಕೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಫಜಲಾಲಿ ಕಮಿಷನನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಗಿನ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಇದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದರು. ಅದರಂತೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದಂತಹ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದ ವಾದವನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದೆವು. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಲು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ತಿರುಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳುವ ವಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್‌ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಲು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಹಿಂದೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ಆಗಿನ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಪಂತ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಗಲೇ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಂತಂಕುರ್‌ರವರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಜೋನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜೋನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ರೀಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಒಂದು ಘಟಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್‌ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡುವ ಜನ ಶೇಕಡಾ 70 ರಷ್ಟು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಘಟಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಮದ್ರಾಸು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದೊಡನೆ ವಿಲೀನವಾದ ನಿದರ್ಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದ ತಾಲ್ಲೂಕು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮುನ್ನ ಅದು ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಇಲ್ಲ ಶೇಕಡಾ 70 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡುವ ಜನ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಘಟಕ ಬಿಟ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕು ಘಟಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಾಳವಾಡಿ ಫಿರ್ಕಾ ಸುಮಾರು 35 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ 30 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕ ಫಿರ್ಕಾ. ಅಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 98 ರಷ್ಟು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅದು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

5-00 P.M.

ಹಿಂದೆ ಈ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಜೋನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೂತು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಜನ ಯಾವ್ಯಾವ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ತಾಳವಾಡಿ ಫಿರ್ಕಾ ಕನ್ನಡ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ)

ನಾಡಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವ್ಯಾಪಾರ, ನಡೆ ನುಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಸೇರತಕ್ಕ ಜನ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ತಾಳವಾಡಿ ಫಿರ್ಕಾ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದರೆ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಜನ ಕೊಯಮತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೋನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅವರ ಕಾರ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಅವಕಾಶ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಯೋಗ್ಯವಾದುದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೀ ಅಜಿಟೇಷನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಅಜಿಟೇಷನ್ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುವುದು ಅಜಿಟೇಷನ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏತಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ. ಚಳುವಳಿ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದೇ ಇರಲಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಸೇರತಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವು ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೇ ಸೇರಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರು ಚಳುವಳಿ ಮಾತನ್ನು ಒಂದನ್ನೇ ಹೇಳದೆ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿ ಉದ್ವೇಗಪೂರಿತವಾದುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಕನ್ನಡನಾಡಿನವರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉದ್ರೇಕವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂ, ಕಾರವಾರ ಮತ್ತು ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೇ ಸೇರಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವ ಜನ ಶೇಕಡ 70 ರಷ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಅದು ಯೂನಿಲಿಂಗ್ವಲ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಕೇಳಿದಹಾಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಗಡಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಸದಾ ನಾವು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಪ್ಪು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಕಾಗಳಿದ್ದರೂ ಎಸ್. ಆರ್. ಸಿ. ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಸರಿಹೊಂದಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ........

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ (ಪಾಳ್ಯ).—ಏಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಅದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ತೀರ್ಮಾನ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—ಎಲ್ಲಿ ಯೂನಿಲಿಂಗ್ವಲ್ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಇನ್ನೂ ಏಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಒಪ್ಪುತವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಅಪಾರ್ಥವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಅವರಿಗೆ ಬೆಳಗಾಂ ಬರಬೇಕು, ಕಾರವಾರ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—ಹಾಗಾದರೆ ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ರಚನೆಯ ಅಗತ್ಯವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ (ಹೆಬ್ಬೂರು).—ಜೋನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮುಂದೆ ಹಿಂದೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟೇಗೌಡರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಾ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜೋನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಜೋನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನವರು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಏನೂ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಮಿತಿಯಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಅದೇನೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri G. V. GOWDA.—You yourself pleaded that this should be referred to Zonal Council. Why should they not do it like that ?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member is entitled to be heard in silence. Sri Basappa told that those in the border area may participate in the debate. That is what I have heard him saying.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಈಗ ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಸೋಲಾಪುರ, ತಾಳವಾಡಿ ಫಿರ್ಕಾ, ಮಡಕಸಿರಾ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಸರಗೋಡು—ಇವೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತೋರಿಸಿದರೆ, ಅವ್ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ತರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಏನು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನೇ ಸರಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ನಿಲುವು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ನೋಡಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿವಾದವೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ರಚನೆಯಾದಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕ ತಾಳವಾಡಿ ಫಿರ್ಕಾ, ಮಡಕಸಿರ, ಮತ್ತು ಕಾಸರಗೋಡು ಪ್ರಾಂತಗಳು ನಮಗೆ ಸೇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—When Mr. Sanjeeva Reddy was the Chief Minister, he told that "if you are going to touch upon the border issues, you are going to lose Bellary." He must bear this in mind.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಆ ನಿಲುವನ್ನು ನಾನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble member will kindly remember what I have said yesterday. If he wants to participate in the debate, the time is up. I cannot create time. Yet let him take some time and finish as early as possible.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—ಆ ನಿಲುವನ್ನು ಕಾರ್ಯಕಾರಿಸಮಿತಿ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದರೆ......

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಈ ಸಭೆಯ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವನ್ನು ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ನಿಲುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬಂದೇ ಬರಬೇಕು. ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ರಚನೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಒಂದುವೇಳೆ ತೀರ್ಮಾನವಾದರೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದಂಥ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಈ ಸಭೆಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri BAPU RAO ANANDA RAO HULSURKER (Hulsur).—Mr. Speaker Sir, I would take this opportunity and bring a few facts before this House regarding the Bidar border issue. Sir, my colleagues have dealt with other aspects of the points raised by members on the other side. There are about 200 villages which are purely Marathi speaking and they are contiguous to the adjoining Maharastra State. I would like to bring before the House the percentage of people that are living in the areas we are claiming from Humnabad and Bhalki as well as from a few Taluka places. The percentage of villages of Humnabad which are claiming there are 63 villages speaking Marathi with 63 Languages. Percentage of the Kannada speaking population will be only 16 per cent. In Bhalkhi

(SRI BAPURAO ANANDARAO HULSURKER)

there are 59 villages speaking Marathi the per centage is 59, whereas the Kannada speaking people are only 30 per cent. We are claming the areas of Santpur where there are 70 villages with 60 per cent people speaking Marathi and only 26 per cent are Kannadigas in Santpur taluka. These villages are Marathi speaking and are concentrated on the western part of Maharastra State and they are contiguous and they are not encircled by Kannada speaking villages. This issue should be solved on a definite principle. It has been alleged by the Mysore Government that there had been an agreement in the former Hyderabad State that border issue is already settled and need not be re-opened. This is not the fact and the information supplied by the Government of Mysore is not correct. I want to say what is the real fact. I will place my views and I will give the facts and figures. Sir, there was an agreement only regarding the retention of Bidar as a separate unit and it has to be only with the Bidar Taluk of Bidar District and it should not be joined with the adjoining Gulburga District.

Sir, therefore, there was agitation started representing that Bidar and other taluks should not be joined with Gulburga District and they should be kept separate and the Bidar District and its headquartes should not be changed. This is an agreement and this is only an agreement that was effected. If they agreed to keep Bidar as a separate unit, that does not mean that the Marathi speaking population of Bidar District should be included permanently in the Mysore State. Nowhere it has been stated. I will challenge that Marathawada Leaders ever agreed to it. They have not committed to it. This is a fact. You can verify it from the proceedings of the Hyderabad State Assembly. It is on record. At the same time, Many Marathi speaking Members in Hyderabad Assembly have moved amendments that Marathi speaking villages and circles should be joined with the adjoining Maharashtra State. Finally these amendments were withdrawn. The reason is that the then Chief Minister, Shri B. Ramakrishna Rao assured the Members that these problems for which there is no unanimity will be settled by the Boundary Commission. This is a fact. There was an amendment that the Boundary Commission would be appointed and such problems for which there is no unanimity would be dealt with by the Boundary Commission, and that amendmet was accepted by that House.

SRI S. BHIMANNA.—Where is it found ?

SRI BAPU RAO ANANDA RAO HULSURKER.—It is found in the Assembly proceedings. That can be verified. There an amendment for the appointment of Boundary Commission which was dealt with like this. The Hon'ble Chief Minister assured that these things would be settled by the Boundary Commission. This is what Shri B. Ramakrishna Rao *said*: "The question of boundary adjustment may be considered from two points of view; most of the Hon'ble Members of this House were of

opinion that division should take place villagewise and on linguistic basis. It did not accept language alone as basis ; representations were made to the Government of India ; they felt that districtwise division would be too wide ; on the other hand they felt that villagewise division would create many practical difficulties ; so, they devised a *via media*, talukwise basis and took the decision ; further, most of the Hon'ble Members of this House on both sides agreed that as far as we can arrive at unanimous decision with regard to internal adjustment of the boundary, we many adopt them at this stage and for the disputed area, we may take some time and entrust the matter to a boundary commission. (Pages 34 and 35 of the official Report of the Hyderabad Assembly Thursday, 12th April 1956). These amendments pertain to transfer of some area of Marathawada to Karnataka and *vice versa*. Such matter should be left to Boundary Commission. Most of the Members were of the opinion that all the four Taluks of Bidar, Balki, Humnabad and Santhapur should not be included in Karnatak. I have also received some resolution in this respect, but I do not like to go into details. Such miscellaneous matters should not be called into question at this stage " This is a fact. Now the stage has arrived after so many years of struggle. This is the right time. At least now, it should be solved. I will quote now the speech delivered by the Hon'ble Sri Veerendra Patil in the former Hyderabad Assembly. I will read the relevant sentence from the proceedings of 9th April 1956 which goes to support that. " There was no agreement in regard to the inclusion of Bhalki and Santhapur Taluks in Mysore State. As regards the formation of new borders, some Members desired that village should be accepted as a unit and borders drawn out before 1st October itself. I am of opinion that this issue could easily be solved by the States mutually after 1st October. Bhalki and Santhapur should go to Marathawada. " This is the proceedings of former Hyderabad State, dated 9th April 1956.

Sri VEERENDRA PATIL.—He is quoting some speech that I have made on the floor of the Hyderabad Assembly. I want to know whether I have said Bhalki and Santhapur should go to Maharashtra.

Sri BAPU RAO ANANDA RAO HULSURKER.—This is a speech which is there.

Mr. SPEAKER.—I may mention to the House something more. When South Kanara District was part of Madras, the Madras Legislative Assembly passed a resolution saying that Kasargod should come to Mysore.

Sri BAPU RAO ANANDA RAO HULSURKER.—My point is to show that there was no agreement. In explaining this point I have to quote that.

Mr. SPEAKER.—So far as Kasargod is concerned, not only there was agreement, but it was the other way. The Madras Assembly said by majority that Kasargod should go to Mysore.

Sri BAPU RAO ANANDA RAO HULSURKER.—There was an agreement and the Marathi speaking people tried by mutual agreement to solve the problem, by having some Maratti border areas and giving Kannada areas also. That was the view in former Hyderabad Assembly.

And then Sir, Sri Anna Rao was there, Sri Chandrasekhar Patil was there. Unfortunately for us, at that time there was no agreement on this particular issue between Kannada speaking representatives and Marathi speaking representatives and so that question was not solved there. Now there is an excellent opportunity and why this small unit, should remain in kannada area? We know these small administrative units are a source of trouble from the point of administration also. That is the view expressed in the former Hyderabad areas also. Why these areas which are purely marathi speaking and which are continuous to marathi areas, why should they be retained in Mysore State? Their mother tongue is something different from kannada. Why they should not be given the advantage of joining Maharashtra? The official language of that area and the language spoken by the people in that are the same. In a democracy nothing is final. So many friends have stated that everything is settled, and this issue should not be reopened. As Sri V. S. Patil said, our Constitution itself has been amended nineteen times and expected to be amended the twentieth time also, Punjab and Hariayana are bifurcated, the Bi-lingual Bombay State has been befurcated, why this border areas should be kept here for long? So, sir, the wishes of these people and their desire as expressed by constitutional means, through morchas through elections and various other means, they have placed their views and I for one think that this issue should be solved on the definite principles such as village as a unit, contiguity, relative majority and the wishes of the people, should be taken into consideration.

One thing more. Mysore friend Sri Bheemiah has argued that I am not elected by the Samyuktha Maharashtra Samithi. I have been elected by the Samithi and M. E. S.

(*Interruption*).

I again assert that I have been elected by the Samithi. It is my opponent kannada friend who has got votes by corrupt practice and I have challenged that in the court, in Election petition.

Mr. SPEAKER.—The House has nothing to do with the validity of elections.

Sri BAPU RAO ANANDA RAO HULSURKER.—Last time Mr. Bheema Rao was defeated by our Samithi leaders.

Sri S. BHIMANNA.—What about 1962 elections? How many votes you got? Out of 28,000 votes, you got only 14,000 votes.

(*Interruption*).

Mr. SPEAKER.—Order, order, Evidently, both Members do not want the Reporters to take down what they speak!

Sri BAPU RAO ANANDA RAO HULSURKER.—In the last taluk board elections, we have defeated the Congress *plus* the PSP. We have won the election to the Taluk Board and we have captured the Taluk Board. Some Members who were defeated in elections have come there through backdoor method of nomination.

(*Interruption*)

Mr. SPEAKER.—Are we going to be concerned here with the taluk board election ? The best thing is to call upon the next speaker Sri R. S. Patil.

Sri BAPU RAO ANANDA RAO HULSURKER.—I will conclude in a minute or two Sir.

Mr. SPEAKER.—After the House is adjourned, both the Members will meet in the launge and settle the taluk board affair !

Sri BAPU RAO ANANDA RAO HULSURKER.—I once again say that the issue should be settled keeping the village as a unit, relative majority, and the wishes of the people should be taken into consideration and once for all it should be settled. No final verdict has been given. There is no finality in democracy. Wishes of the people should be respected and this issue should be settled once for all.

With this I conclude. Thank you very much.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ (ರಾಮದುರ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂಥ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸ ಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಜಿಯವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಒಂದು ಅಂಧೋಳನವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸು ತ್ತದೆ. ಆ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಜನತೆ ಬಹಳ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಚಳುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಅಪಾರ್ಥವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಚಳುವಳಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ 10 ವರ್ಷ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಈವೊತ್ತು ಈ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. "Just to maintain their local leadership" ಈ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಂತಹ ಈ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಇವೊತ್ತು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕಳಂಕವನ್ನು ಹಚ್ಚುವ ಪ್ರಯತ್ನ ವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಬೇಕಾದರೆ ಶ್ರೀ ಚವಾನ್ ಅವರನ್ನೆ ಕೇಳಲಿ, ಬೆಳಗಾವಿನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಎಂತಹ ಬಹದ್ದೂರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಸಹ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಬಹದ್ದೂರ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಬಹಳ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ನಾಡಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವೊತ್ತು ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕಿಕರಣ ಸದಸ್ಯರು ಇಂಥಾ ಹಸಿಯ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಇದು ನಮಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮರಾಠಿಗರು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವೈಖರಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ಸಾವಂತವಾಡಿ

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಮತ್ತು ಕೊಲ್ಲಾಪುರಗಳಿಂದ ಜನಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರರು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವುಗಳು ಅಂಥಾ ಚಳುವಳಿ ಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅದು ನನ್ನ ಮನೆ ಎಂದು ಕೂಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಯಾವ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದೇನೆಂದರೆ "ಒಬ್ಬ ಸಜ್ಜನ ದೇವರಂತಹ ಮನುಷ್ಯ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಗುಂಡಾಗಳು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಗುಂಡಾಗಳು ಸಜ್ಜನ ಮನುಷ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತಿದ್ದರು. ಪಾಪ ಆ ಮನುಷ್ಯ ಈ ಮನೆ ನಮ್ಮ ಮನೆ ತಾನೆ ಎಂದು ಅವನು ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದ. ಆಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಬಂದು ಹೇಳಿದರು ಅದು ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲ. ಅದು ನಿನ್ನ ಮನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ನೀನು ಅದು ನನ್ನ ಮನೆ ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳು ತ್ತಿದ್ದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಆ ಅರ್ಥ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿ ದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ಹೇಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ? ಜನತೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಸುಖವಾಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ? ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಗೆ 1 ರೂಪಾಯಿ 50 ಪೈಸೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಕಷ್ಟಕರ ವಾದ ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದು ಜನತೆ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಗಡಿಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

5-30 P.M.

ಇವರು ಒಂದು ಸ್ವಾರ್ಥಲಾಲಸೆಂಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದೇಶದ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಂಥ ಚಳವಳಿ ಕಾರ್ಯ ಬಿಟ್ಟು, ದೇಶದಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನ ಇಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಭೆ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಉಜ್ವಲ ಇತಿಹಾಸ ಇದೆ ಎಂತಹ ಉಜ್ವಲ ರಾಜ್ಯ ಆಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಇತಿಹಾಸ ಓದಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಇವರ ಇತಿಹಾಸ ಜ್ಞಾನ ನೋಡಿ ನನಗೆ ಖೇದವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತ್ತಿಚೆಗೆ ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆ ಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಭಾಗ ವಹಿಸಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕದಮ್ ಹೇಳಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಮ್ಮ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರು ಮಹಾದಂಡನಾಯಕರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಆ ಕೆಲಸ ಇವರಿಂದ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 200, 300 ಜನ ಯೋಧರು ಮಡಿದದ್ದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ? ಕರ್ನಾಟಕ ವೀರ ಕೊಡಗರ ನಾಡು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅವರು ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆ ಹೊತ್ತಂಥ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರೇ ? ಮರಾಠ ರಿಜಿಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇರಬಹುದು ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಗರೇ ಅಲ್ಲ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಇದ್ದಾರೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರೂ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವರ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಭಾರತೀಯರಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿ ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳು ಹಾಡಿದಂತೆ ಕೃಷ್ಣೆ ಗೋದೆಯಿಂ ಮೆರೆ ಯುವ ನಾಡು. ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಜಮೀನನ್ನು ಹರಿದು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ಆಂಧ್ರದವರು ನಮಗೆ ಬರಬೇಕು, ಮದ್ರಾಸಿನವರು ನಮಗೆ ಬರಬೇಕು, ಕೇರಳದವರು ನಮಗೆ ಬರಬೇಕು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ನಮಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ನಮ್ಮಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುತ್ತದೇ ವಿನಾ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬರುವುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಮಾತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಳ್ಳರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಕಳ್ಳರು ಒಳಗಡೆಯೂ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೊರಗಡೆ ಇದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬೆಳಗಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ 54 ಪರ್ಸೆಂಟು ಮರಾಠಿಗರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಬೆಳಗಾವಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಕೂಡದು. ನಿಪ್ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ 60 ಪರ್ಸೆಂಟು ಇದ್ದರೆ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಹೋಗಕೂಡದು. ಕಾರವಾರನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು ಇರಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಕದಂರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬರೇ ಏಕಭಾಷಾ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿದರೂ 10 ಪರ್ಸೆಂಟು 20 ಪರ್ಸೆಂಟು ಬೇರೆ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವವರು ಉಳಿದೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕು, ಬೇರೆ ಭಾವನೆಗೆ ಎಡೆ ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಗಾವಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 54 ಪರ್ಸೆಂಟು, ಮರಾಠಿಗರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಹಸಿ ಸುಳ್ಳು. 1961ರ ಸೆನ್ಸಸ್ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ, 100ಕ್ಕೆ ಅವರು 46 ಪರ್ಸೆಂಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕರಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇಡುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ, ಭೌಗೋಳಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇಡಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಬೇಡುವುದು ಎಂದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿಬರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಇದ್ದಂಥ ದವಸ ಏಳು ಜನರಲ್ಲಿ 3-4 ಜನರು ಕೂಡ ಮುಂದಿನ ಸಾರೆ ದವಸ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೇವರ ಮೇಲೆ ಆಣೆಇಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೆಳಗಾವಿನಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ, ಸುಳ್ಳು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬೇಡುವುದು ಶುದ್ಧ ಅನ್ಯಾಯ ಇದಕ್ಕೆ ಎಡೆಕೊಡಬಾರದು. ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಸುಖವಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮೈನಾರಿಟಿ ಕಮೀಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಬೆಳಗಾವಿನಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಶಾಲೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್ ಬಂದನಂತರ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸದೆ ಇರಲಿ, ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಸೋರುತ್ತಾ, ಹೆಂಚುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುವು. ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮರಾಠಿ ಹೇರುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳು ಹೇಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಬಾರ್ಡರ್ ನೋಡಿ. ಅಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಉಪಮಂತ್ರಿ ಕನ್ನಡದ ಬೋರ್ಡ್ ನೋಡಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಇನ್ನೂ ಇದೆಯೋ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ! ಆರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಜೆಯೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಾರ್ಡರ್ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋದಾಗ 20–25 ಸಾವಿರ ಜನರು ವಾದ್ಯ ಮೇಳದೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮರಾಠಿ ಶಾಲೆಗಳು ಊರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮರಾಠಿ ಶಾಲೆಗಳೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿ ಜನರ ಸಂಪರ್ಕ ನಮಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಅವರ ಸ್ವಭಾವ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಷ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇದ್ದಾಗ, ಯಾವರೀತಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಸುಧಾರಣೆ ಹೊಂದಿತ್ತು, ಕನ್ನಡ ಪ್ರಜೆಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಇದ್ದರು, ಮರಾಠಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದರು, ಗುಜರಾತು ಎಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು, ಮರಾಠಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದವು ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಡಾಮರ್ ರಸ್ತೆಗಳು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಎಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 1956ರ ಮುಂಚೆ 111 ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 20 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇತ್ತು. ಈಗ 111 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಏತಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸರಿಸಮಾನಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ? ಬೆಳಗಾವಿ ಏತಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ? ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ, 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಂತು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ, ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು, ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಮ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಆಯಿತು, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಒಳಚರಂಡಿ ಯೋಜನೆ ಆಯಿತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಸುಖ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಯಾರು ನಂಬಬೇಕು? ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ಸ್ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಪ್ರಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನತೆಯ ಸುಖದುಃಖ ನೋಡದೆ ನಿಮಗೆ ಆನರ್ಡ್ ಸೀಟು ಸಿಗಬೇಕು ಎಂದು ಜನತೆಯನ್ನು ಹುರಿತುಂಬಿಸಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಗೂಂಡಗಿರಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ನಿಮಗೆ ದೋಷ ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಗತಿ ಆದರೆ, ಖಂಡಿತ ಅದು ನಮ್ಮಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಮಾಗಾವಿ (ಹಾವೇರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿರುವಾಗ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅತಿರೇಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿರುವುದು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಅನಿಷ್ಟ—ಕಾರಕ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕಸದಸ್ಯ ಅಯೋಗ ನೇಮಕಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡುವುದು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಏಕಸದಸ್ಯ ಅಯೋಗ, ಬಹುಶಃ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಧೂಮಕೇತು ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಣ ಜ್ವಾಲೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕರ್ಣಾಟಕದೊಳಗೆ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ; ಇದು ದೇಶಾದ್ಯಾಂತ ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಹಬ್ಬ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಲಾಹಲವಾಗಿ, ರಕ್ತಪಾತವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಎದ್ದಿವೆ. ಪಾಕೀಸ್ತಾನ ಚೀನಾ ದೇಶಗಳ ಗಂಡಾಂತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಾವೈಕ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಅಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ, ರಾಜ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳೊಳಗೆ ಭಾವೋದ್ರೇಕ ಮಾಡುವಂತಹ ರೀತಿಯು, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರ ತರುವಂತೆ ನಾವು ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈತನ್ಮಧ್ಯೆ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದುಹೋದುವು. ಗಂಗಾ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರವಾಹ ಹರಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕಸದಸ್ಯ ಅಯೋಗ ಆಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಲಯಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಕಷ್ಟ ಕಾಲ ಬರಬೇಕೆಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಾಭಿಮಾನವಿದ್ದರೆ, ಇದನ್ನು ವಲಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜ್ವಾಲೆ ಹಬ್ಬಿ ಶಾಂತಿಗೆ, ಪ್ರಗತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನೀವು ಏಕಸದಸ್ಯ ಅಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದೀರಿ ? ಎಂದು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿವೇಕ ಉದಯವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವೇಕ ತೆರವು ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅನರ್ಥ ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದು ಅಣ್ಣತಮ್ಮರಿದಿರ ಕಲಹವನ್ನು ಒಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಎಳೆಯುವಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನಾನು ಕೋರ್ಟಿಗೇನೇ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಮಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖಂಡರು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರಮಾಡಬಹುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಹ ಏಳುತ್ತವೆ. ವಿದರ್ಭದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಏಳುತ್ತದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ನಾಯಕರು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ಮಾತುಗಳು. ಆದರೆ ಅವರು ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದುದಾದರೆ ಅಯೋಗದ ರಚನೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು ಇದುರಿಸಲೇಬೇಕಾದಾಗ ದೇಶವನ್ನು ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಎಳೆದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಹೊಂದಣಿಕೆಗಳಿಗೆ ಈ ಅಯೋಗವನ್ನು ಪರಿಮಿತಿಗೊಳಿಸುವುದು ಒಂದು ಯೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಧುವಾದ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಲೇ ಬೇಕಾದಾಗ ನಾವು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖಂಡರು ಇದನ್ನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಗಡಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಬಡಿದಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು, ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ದುರದೃಷ್ಟಕರವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರುಗಳು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ದೇಶದ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ತಿಮ್ಮಯ್ಯನವರಂತಹ ಜನರಲ್‌ಗಳು ಕಾರಣವೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ತರಬೇತು ಸಿಕ್ಕಿದುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಮೊನ್ನೆಯ ಸಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಕೂಡಿದಾಗ, ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅವರು ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳು ಯೋಗ್ಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವು ಆಗಬಾರದು,

ಅದು ಆದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾದಂತಹ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊರಗಡೆ ಇರುವಂತಹ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಹೊರಗೆ ಇರುವಂತಹ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಅಕ್ಕಲಗೋಟ್, ಮಡಕಶಿರ, ಕಾಸರಗೋಡು, ಶೋಲಾಪುರ ಮುಂತಾದುವುಗಳು ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಇರುವುದನ್ನು, ನಿರಾಕರಿಸದೆ ಅವರನ್ನು ಕನ್ನಡ ಬಂಧುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು ? ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನೂ ನಾವು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಕೆಲವರು ಬೇರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಬಹುದು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಇಂತಹ ದುರ್ಧರ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾನುಮತದ ನಿರ್ಣಯವಾದಾಗ, ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಅವರವರ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಕರ್ಣಾಟಕದ ಬಗ್ಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪ ಗೌಡ.—ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಹೊರಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬರಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿದೆ, ಅವರು ಬರಬೇಕೆಂಬ ವಾದ ಇದೆ. ಅದೇ ವಾದ ಸರಣಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರದು. ಇದರಿಂದ 1956ನೇ ಇಸವಿ ನವಂಬರ ಒಂದನೇ ತಾರೀಕಿನಂದು ಏನು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತೋ, ಅದನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೇಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಮಾಗಾವಿ.—ಅದಕ್ಕೆ ಆಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ; ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬೇಡ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಳಕಳಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಂತರಂಗ ರಾಜಕೀಯ ರಾಕಸಿ ಮಹಾತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ಒಂದು ರಂಗಸ್ಥಳವಾಗದಿರಲಿ. ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಚಾರವಾಗಲಿ, ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮಾಡದ ಹಾಗೆ ನಾವು ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಹೇಳಿದರು—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು, ಅವರು ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲಾ ತಪ್ಪು ಎಂದು. ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು, ಇಂಥ ನುರಿತ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟೇರಿಯನ್ನರು, ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ರೀತಿ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೊಬ್ಬರು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ? ಅಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿದರೂ ಹೊರಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಯೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಹೊತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಒಳಗೆ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬುದು ಅವರವರ ವಿಷಯ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೂ ಅದಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೋ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನೇ ಒಂದು Political Capital ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿಯ ವಿಷಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಮಾಗಾವಿ.—ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೇ ಹೊರತು ಉಳಿದಿರುವವರಿಗಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಅದು. ಅಂಥದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಕೈಹಾಕಿ Political capital ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವೇ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಅಲ್ಲದೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು one-man commissionಗೆ ಒಪ್ಪಿದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು ? ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಕಾಮರಾಜರು ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಊಹೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಅವರಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾಂ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಕಾರವಾರಗಳನ್ನು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕಾರಕ! ಈ ಹೊತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಾಶಿಲ್ಪಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರಾಂತವರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಶ್ರೀ ಹಳ್ಳಿಕೇರಿಯವರು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಮಾಗಾವಿ.—ಅವರೂ ಹೌದು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಮೋಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಈ ಹೊತ್ತು ಹಡದ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಕೂಸಿನ ಬಲಗೈಯನ್ನು ತಾನೇ ಕತ್ತರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದದ್ದಳೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಂಬಬಹುದೆ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬೆಳಗಾಂ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಕಾರವಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಲಾರರು. ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಅಭಿಮಾನ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಕಡಮೆಯಲ್ಲ ಅವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿರುವ ಆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕೈ ಬಲಪಡಿಸೋಣ. ಮಹರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದವರೂ ಸೇರಿ, ಪಕ್ಷ-ಪಂಗಡಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮನೋಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮರೆತು, ಶ್ರೀ ಚವ್ಹಾನರು ತಮ್ಮವರು, ಶಿವಾಜಿ ಶಿಷ್ಯರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಒಂದಾಗಿದ್ದಾರೋ, ಹಾಗೆಯೇ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸ ಬೇಕು. ಆ ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಗಡಿಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಮಾತುಗಳು ಕೊನೆಗಾಣಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri L. B. BIRJE (Khanapur).—(*Marathi speech*).

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಸ್ವಾಮಿ. ಈಗ ನಾವು ಟೈಮ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾವು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಟೀವಿರಾಮ ಸಹ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎಂಟೂವರೆ ಘಂಟೆಗೆ ಪುನಃ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಏನೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವುದು ನಮಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಥ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಭಾಷನ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಸಹ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ದ್ದರೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಭಾಷಣ ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ವೇಳೆ ಆರು ಘಂಟೆಗೆ ಮೇಲಾಯಿತು.

Mr. SPEAKER.—The first observation I wish to make is that this Hon'ble Member should not raise such points of order hereafter.

Secondly, the circumstance that he does not know the particular language is no fault of anybody else. There is no objection to his studying that language and trying to follow it. Nor can I ask him to conclude because the Hon'ble Member Sri Birje is not able to speak in a language which can be recorded here. The Hon'ble Member Sri Birje will kindly conclude his speech today.

(*Sri L. B. Birje Concluded his Marathi Speech.*)

Mr. SPEAKER.—Tomorrow at 10 o'clock the Chief Minister will intervene.

An HON'BLE MEMBER.—Tomorrow we shall meet at 9 A.M.

Mr. SPEAKER.—Then, shall I drop the question hour? I asked the members and then issued the programme and how can I change the time? I need not have asked them but I asked them because I love them. After that, it was cyclostyled and issued. Members have left and now Hon'ble Member makes this request.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The questions may be taken up in the afternoon.

Mr. SPEAKER.—The rule says that the first hour in the day should be devoted to questions and answers.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Then, instead of 10 A.M., let the Chief Minister reply at 11 A.M.

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourn to meet tomorrow at 8.30 A.M.

The House adjourned at Six of the Clock to meet at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Thursday, the 28th July 1966.